

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 400 lir

Leto XXXVII. Št. 187 (11.009)

TRST, sobota, 8. avgusta 1981

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

Dolar
včeraj
1.253 lir

RIM — Včeraj je dolar za beležil na evropskih trgih poven poskok. V Italiji je bil kotiran po 1253 lir, v Frankfurtu pa po 2,53 marke, čeprav si je Bundesbank prizadevala, da bi ublažila dolarski pritisk ter pomagala šibkejšim valutam. Med drugim je prodala 120 milijonov dolarjev (v enem tednu že čez 530 milijonov), kupila pa je 140 milijonov belgijskih frankov, ker bi sicer ta valuta zdrnila pod dogovorjeno raven, dopustno v evropskem monetarnem sistemu.

V Londonu je funt šterling prvič po 1. 1977 zdrnil pod 1,79 dolarja. Na londonskem trgu so tudi druge valute kot francoski frank, švicarski frank, japonski jen pokazali znake šibkosti do dolarja. V poslovnih krogih pripisujejo krepitve dolarja trdnemu zapuščanju v ameriško valuto, tudi v zvezi z nadaljnjim porastom obrestnih stopenj v ZDA.

V ZVEZI Z ODNOSI MED STRANKAMI IN VLADO

Kritične ocene izjav
premiera Spadolinja

Andreotti: Ni sporazuma o tem, da mora vlada trajati do konca zakonodajne dobe
Crazi: okrepi stike med vodstvom stranke in socialistično delegacijo v vladi

RIM — Intervju z ministrskim predsednikom Spadolnjem, ki ga je včeraj objavil rimski dnevnik Repubblica, je vzbudil vrsto reakcij. Spadolini pravzaprav ni povedal nič novega, o razloži je le kako je prišlo do sestave njegove vlade in kakšno vlogo naj bi imela pri delu njegove vlade politične stranke. Pri tem je Spadolini ločil vlogo strank od nalog vlade. Dejal je, da so stranke prešle in da jih je treba okrepiti, vendar pa to nikakor ne pomeni, da jim je treba dejansko pripisovati pristojnosti, ki jih nimajo. Spadolini se torej izrecno odloča na ustavno določila o pristojnostih vlade in je v intervjuju jasno poudaril, da bo odstopil samo, če bo to nedvoumno zahteval parlament, nikakor pa se ne bo podredil trenutnemu razpoloženju posameznih strank. Kar pa zadeva dejavnost vlade je Spadolini dejal, da ima pozna delegacija strank v vladi, pozna pa ministri in ministrski svet, ki so njegovi edini sogovorniki v okviru vlade.

Ta stališča je v glavnem Spadolini potrdil tudi med sinočnjim dolгим intervjujem na prvi mreži italijanske televizije, le da je nekoliko omilil odnos s strankami, ki so bile, je dejal, bistvenega pomena za sestavo sedanje vlade in so nadvse pomembne dejavniki v italijanskem političnem življenju, kar pomeni, da tudi vladi ne more biti vseeno, kakšno so stališča strank.

Kot smo že omenili, je Spadolini v intervju navedel na vrsto reakcij. Omenimo naj le najpomembnejše. Tako je demokristjanski predstavnik Giulio Andreotti v intervjuju, ki ga bo objavil neki tednik, priznal, da je treba kaj spremeniti v odnosih med strankami in državo. Dejal pa je, v polemiki z Berlinguerjem, da je treba tu nekatere stvari ločiti: če je po eni strani res, da stranke ne smejo zamenjati ustavnih institucij, pa je tudi res, da ni mogoče nikogar izključiti od katerekoli funkcije samo zato, ker ima v zvezi izkazano neko stranko. Andreotti polemizira z Berlinguerjem, in ta jasnica KPI tudi odkrito imenuje, in nadaljevanja intervjuja pa postane jasno, da so kritike pravzaprav komercialne proti Spadoliniju. Andreotti pravi, da italijanska ureditev ne predvideva vladi, ki bi trajala po zakonodajno dobo in so zato ta vlada lahko le izraz globalnega sporazuma med strankami, od katerega pa ni prišlo, kar pa zadeva predčasne volitve je Andreotti mnenja, da smo jih v Italiji preizkusili že trikrat in da niso nikoli ničesar rešile. V tem trenutku bi zaprle pot vsaki možnosti sponovanja politike, ki mora za Italijo predstavljati ne samo odgovore, ampak tudi odzdrav.

Najbolj polemična reakcija na Spadolinijev intervju pa prihaja s strani socialistov. Nekaj ur potem, ko je Repubblica objavila intervju, v katerem Spadolini pravi, da »ne poznam delegacij strank znotraj vlade«, je Crazi, kot poroča današnji Avanti, sklical »socialistično delegacijo v vladi«, ki ji naloži finančni minister Formica. Na seji so ocenili dosedanje delo vlade na vseh področjih; Crazi je izrazil željo, da bi prišlo do čimhitreje okrepitve varnostnih sil, ki se borijo proti terorizmu in da bi se pogajanja s sindikati in industrijsko ugodno iztekla. Socialistični tajnik je ob tem potrdil »popolno podporo« Spadolinijevi vladi in izrazil željo, da bi pri-

MINISTRSKI SVET SPREJEL TUDI ŠTEVILNE UPRAVNE UKREPE

Že vrsta polemik proti sklepu vlade
o namestitvi «evroizstrelkov» na Siciliji

Rakele vrste «cruise» naj bi namestili v kraju Comiso blizu Raguse
Obnoveitev konvencije med državo in RAI - 440 milijard lir za posodobitev naprav in opreme državnih organov za boj proti terorizmu

RIM — Obnova konvencije med državo in radiotelevizijsko ustanovo, izreden denarni prispevek za modernizacijo državnih organov, ki se borijo proti terorizmu, in delna sprememba zakona, ki je doslej urejeval vprašanje alternativnega služenja vojaškega roka za osebe, ki iz moralnih razlogov ne morejo služiti vojaške suknje; to so bile glavne točke na dnevnem redu včerajšnje seje ministrskega sveta pod predsedstvom ministrskega predsednika Spadolinja. Med vsemi argumenti, ki jih je včeraj obravnavala vlada, pa bo največ polemik prav gotovo vzbudila izbira kraja, kjer naj bi namestili tako imenovane «evroizstrelke». Kot je sporočil obrambni minister, je bilo izbrano vojaško letališče Magliocco v občini Comiso, nedaleč od Raguse na Siciliji.

Toda začnimo pri manj problematičnih sklepih: konvencija med državo in RAI, katere obnovo je vlada včeraj pooblastila, bo trajala šest let. Novi normativ upošteva načela, ki jih je potrdilo ustavno sodišče, se pravi javni monopol na

vsedravnih in svobodna zasebna posredovanja na krajevni ravni. Konvencija nalaga radiotelevizijski ustanovi, da odpravi »smešno področje« za prvo in drugo mrežo vsaj kar se tiče pokrajinskih glavnih mest in krajev z več kot 800 prebivalcev, v mejah možnosti pa tudi za tretjo mrežo.

Za modernizacijo infrastrukture tehničnih in logističnih sredstev javne varnosti, kabinjerjev, finančne straže in jetniških paznikov je vlada namenila 440 milijard lir, ki naj bi jih uporabili v letih od 1982 do 1984. Naj omenimo, da je vlada sprejela tudi vrsto manj pomembnih sklepov upravnega značaja, kot na primer ukrep o novem ekonomskem traktatu občin in pokrajinskih tajnikov.

Toda vrnimo se k sklepu, ki je že sprožil vrsto negativnih reakcij. Kot je znano, je Italija skupaj z Veliko Britanijo in Zahodno Nemčijo sprejela poziv NATO po namestitvi raket vrste «cruise» na državnem ozemlju, medtem ko so druge evropske države ali zavlačevale s sklepom, ali pa poziv NATO zavrnile. V skladu s svojim stališčem je sedaj vlada izbrala kraj, kjer naj bi te rakete namestili do leta 1986. Obrambno ministrstvo je v zvezi z včerajšnjim sklepom objavilo skrajno pomirjavno noto, v kateri med drugim poudarja, da bodo stroške v višini 200 milijard lir za namestitve izstrelkov krile ZDA in NATO, da bo uporabljena krajevna delovna sila, da to nikakor ne bo pomenilo uvedbe posebnih vojaških omejitev ali služnosti, da ni nobene grožnje, da bi se v tem kraju pojavila kakršna koli politična razdvojenost. Toda zagotovila niso zalegla. Predsednik siciliskega deželnega odbora, demokristjan D'Acquisto, je previdno dejal, da bo treba še proučiti razloge, ki so botrovali izbiri, dodal pa je tudi, da so se vse »krajevne uprave že izrekle proti možnosti namestitve «evroizstrelkov» na otoku in da bo zato zahteval srečanje s predsednikom vlade Spadolinijem in ministrskom Lagerom. Predsednik deželnega sveta, socialist Lauricella,

pa je poudaril, da izbrani kraj nikakor ni primeren za namestitve raket, medtem ko je deželni tajnik KPI Parisi odločno trdil, da pomeni včerajšnji sklep »izredno nevarnost za ves otok«. Župan Comisa, socialist Catalano, pa je napovedal, da se bo prebivalstvo z vsoto sil uprlo namenu vlade, da postavi rakete na ozemlju občine.

WASHINGTON — Ameriška administracija je včeraj pozvala Sovjetsko zvezo, naj se udeleži »resnih pogajanj« za umik sovjetskih čet iz Afganistana in za politično rešitev krize v državi. Državno tajništvo obojso sovjetske neopustljivost in nasprotovanje nedavnemu predlogu Evropske gospodarske skupnosti o sklicanju mednarodne konference o Afganistanu.

PREVIDNO RAVNANJE FRANCOSKE VLADE KLJUB NAPETEMU POLOŽAJU

Imam «petkove molitve» grozi Francozom
da bo Iran ponovno primer talcev ZDA

Bombni atentati v Bejrutu, demonstracija proti Homeiniju v Washingtonu

PARIZ — Francoski zunanji minister Claude Cheysson je sporočil, da ne razpola za nobeno informacijo iz katere bi bilo razvidno, da iranske oblasti pozivajo odhod tam živčevih francoskih državljanov iz Irana z ekstradiicijo bivšega predsednika Banisadra, kar bi pomenilo, da bi Francija modla politični azil. Glasnik Quay d'Orsay, ki je posredoval to sporočilo, je dejal, da 116 Francozov, ki bi morali predvčerajšnjim zapustiti Teheran, tega niso storili zaradi davčne kontrole. V Iranu je sedaj skupno 144 Francozov. Dodal je še, da še vedno predvidevajo, da bodo francoski državljani odpotovali prihodnji teden. V izjavi televizijst postaja «Antenne 2», pa je zunanji minister reknil, da je v teku postopek, ki naj bi omogočil odhod. Ven-

dar pa je dodal: »Vsak komentar bi bil neumesten in nevaren. Minister je še izrazil upanje, da bo ta postopek, ki ga vodijo francoski diplomati, napredoval po predvidevanjih. Od bil je tolmachenja, po katerih naj bi Francija vodila politiko popuščanja, kar naj bi konkretno dokazoval primer izročitve Teheranu treh hitrih izvidniških čolnov, ki jih je naročil svoj čas šah. Zadeva ni prav nič povezana z vrnitvijo Francozov v domovino. Iz Teherana sporočajo, da je položaj okoli francoskega veleposlaništva popolnoma miren. Vzdušje pa je vendar napeto. V svetem mestu Qomu je ajatulah Mashkini, imam «petkove molitve» dobesedno izjavil v svoji pridigi: »Če vi (Francozi) ne boste sprejeli zahteve po ekstradiiciji teroristov (Banisadra in Masuda Rajavija) bo iransko ljudstvo, tako kot je kljubovalo Ameriki s stisnjenimi pestmi in jo stisnilo ob zid, storilo tudi z vami.«

Iz Bejruta je prišla vest, da so pred dvema francoskima bankama in pred zgradbo letalske družbe «Air France» eksplodirali pekleni stroji.

V Washingtonu pa je skupina Homeinijevih nasprotnikov vrila v »oddelek iranskih interesov pri alžirskem veleposlaništvu v ZDA (oddelek pa ni v poslojpu veleposlaništva). Zvezna ameriška policija je izgnala demonstrante iz poslojpa na razmeroma blag način. Padlo pa je nekaj strelav. Ranjeni sta bili dve osebi, od katerih ena precej hudo.

Moskva podpira
gambijske upornike

MOSKVA — Sovjetska zveza je po dolgem molku včeraj prvič stopila na stran gambijskih upornikov in obsodila Senegal ter imperialistične sile, da so v krvi zadušile pravičen pokus državnega udara. Tiškovna agencija TASS trdi, da je pokus državnega udara povzročil katastrofalne gospodarske položaj v Gambiji. Med plačanci, ki so za zdaj pripadniki posebnih britanskih desantnih oddelkov.

STANJE NA SEVERNEM IRSKEM

Dvojni «ne» V. Britanije

LONDON — Dvojni «ne» londonske vlade za premostitev krize v Ulstru. Britanski tajnik za Severno Irsko Humphrey Atkins je namreč včeraj uradno zavrnil pobudo dublinske vlade, ki je predlagala, naj londonske oblasti odobrijo jetniško reformo za tiste zapornike IRA, ki se ne udeležujejo raznih oblik protesta v beljaškem zaporu Maze. Obenem pa je Atkins negativno ocenil tudi zadnji dokument samih separatističnih jetnikov, ki so na previden in bolj spravljiv način, zopet utemeljili svojo akcijo in postavili znane zahteve za prekinitev gladovnih stavk.

Britanska vlada pa nasprotno zatrjuje, da so zahteve separatistov v bistvu nespremenjene in potrjuje, da bo z njimi še dalje ravnala kot z »navadnimi zločinci« in jim torej odrekala pravico do statusa političnih jetnikov. Sicer, pravijo v Londonu, pa dokler ne bodo člani IRA prekinili gladovno stanko, se sploh ne bomo začeli pogajati.

Obe strani torej še vedno vztrajata pri svojih stališčih in pričakuje, kdo bo prvi klonil in s tem doživel pekočo politično poraz.

V Mazi pa medtem umira 25-letni Tom McIlwee, ki že 61 zaporednih dni ne zauživa hrane.

SPET SPOPADI V LIBANONU

25 mrtvih v Tripoliju

BEJRUT — V Tripoliju, drugem največjem mestu v severnem Libanonu, so se včeraj nadaljevali boji med nasprotnimi si političnimi silami. V spopadih, ki z občasnimi prekinjavami, trajajo že štiri dni, je doslej umrlo najmanj 25 ljudi, ranjenih pa je bilo preko 50.

Ponoven izbruh nasilja je posledica prekinitve kratkotrajnega premirja, ki ga je dosegel mešani odbor za varnost, katerega sestavljajo predstavniki »arabske mirovne sile«, Palestincev in libanonskega nacionalnega gibanja. Po pisanju krajevnega tiska, je največja ovira za doseg sporazuma prizadevanje krajevnih sil, da se arabske mirovne enote umaknejo iz, v spopadih, zasedene predele mesta.

Včeraj se je medtem končal tudi obisk egiptovskega predsednika Sadata v ZDA. Do večjih presenečenj ni prišlo. Potrdili so dobre odnose med obema deželama. Sadatu pa ni uspelo prepričati Reagana, naj naveže stike tudi s PLO. Egiptovski predsednik je celo moral priznati, da Arafatovo gibanje, ni edini zakonit predstavnik Palestincev. Zato pa ga je včeraj ostro napadla sovjetska tiskovna agencija TASS, ki ga je označila za »izdajalca palestinskega ljudstva«.

POLJSKA SE JE ZNAŠLA NA IZHODIŠČNI TOČKI SVOJE KRIZE

Po neuspehu v pogajanjih vlada-Solidarnost
se napetost na Poljskem ponovno zaostruje

VARŠAVA — V zadnjih urah se družbeno-politična in gospodarska kriza na Poljskem ponovno nevarno zaostruje. Predsedničnim so propadla pogajanja med vlado in sindikatom Solidarnost, SZ že obravnava poljska dogajanja kot pred tremi meseci.

Poljska vlada je včeraj objavila kratak, a neobičajno oster komunic, v katerem daje svojo verzijo pretrganjih pogajanj s koordinacijsko komisijo Solidarnosti. «Solidarnost je enostransko pretrgala pogovore... vlada ne bo trpela več vsiljevanj... ima dovolj sredstev, da zavaruje prebivalstvo in je sklenila, da bo preprečila širjenje anarhije in nadaljevanje tistih dejavnosti, ki ogrožajo stabilnost v državi. Komuniste ugotavlja, da je Solidarnost pokazala »nadutost« in pretrgala pogajanja v trenutku »ko državi grozi nov za gospodarstvo skrajno nevaren stavkovni val, od deželnih do splošnih stavk in akcij, ki preprečujejo izvoz in že mejijo na sabotažo».

Čisto drugačna je verzija Solidarnosti. Pogajanja so propadla predvsem ob problemu racioniranja živil in cen prehranskih proizvodov, skupni komunik pa je preprečila sprememba v dogovorjenem besedilu, ki jo je hotela vsiliti vlada. Na splošno je ton pojasnil Solidarnosti precej umirjen in trdi, da so zastoj nekaj povesem normalnega v tako težavnih pogajanjih. Prisotna je namreč zaskrbljenost, da ne bi neuspeh radikaliziral sindikalno bazo. Manever pa je obsojen na propad, saj je vlada s svojim komunikom izšla s svojih komunic, ki so skoraj ni več predstajalo. Sindikalno nadzorstvo nad racioniranjem živil, odločitve o imenovanju direktorjev v podjetjih in možnost večjega pristopa sindikata k sredstvom javnega obvezanja so bile prehode zahteve, da bi jih lahko partija sprejela.

Tudi iz Moskve je zavel nov veter. Sovjetska sredstva javnega obvezanja so včeraj poročala o političnih dogajanjih s povesem enakim besediščem kot pred tremi meseci. Poljska vlada in partija sta ponovno »zadavi« sili... »gnili so je skrajneži v Solidarnosti».

Medtem pa se po švedskih in danskih virih širijo pomorski maneveri varšavskega pakta v Baltiskem morju. Včeraj so izvedli izkrcaje nedaleč od poljske meje. V Baltiskem morju pa se nalajajo tako sovjetsko brodogoj kot nikoli prej.

Na sliki (teletof AP): ena izmed manifestacij proti racioniranju živil.

Mednarodni
terorizem

4. november 1979. Več kot sto študentov zasede veleposlaništvo ZDA v Teheranu in zajame vse diplomate in druge uslužbence ambasade, skupno 98 oseb. Zenske in črnce bodo kmalu izpustili na svobodo, ostali bodo talci vse do začetka leta 1981. Svet je ta primer ocenil za »smerni kazalnik terorizma«. Načela o nedotakljivosti diplomatov so vedno veljala, tudi v obdobjih svetovnih vojn. Iran pa se je nanje poizvil. Resnici na ljubo pa je imel Iran takrat olajševalno okoliščino v dolgoletni vestranski politiki izkoriščanja Združenih držav, katerim se je šah Reza Pahlavi vedno brezpopojno podredil.

Sedaj, ko se primer, vsaj v za-

četnih obdobjih, ponavlja, pa Iran ni niti te olajševalne okoliščine. Še več, Francija, država, ki sedaj nudi zatočišče bivšemu demokratsko izvoljenemu v nemoderni odtavljenemu predsedniku Bani Sadru je ista Francija, ki je leta in leta nudila varno zatočišče Ajatulu Homeiniju in njegovi garnituri, z razliko, da se je Homeini takrat lahko ukvarjal tudi s politiko, kar so Banisadru prepovedali. Dejanja iranskih oblasti, ki ne dovolijo francoskim državljanom, da se vrnejo v domovino, torej ni mogoče oceniti drugače kot da gre za izraz mednarodni terorizem, za najbolj negativno obliko obravnavanja meddržavnih odnosov.

NESPREJEMLJIVA TEZA BELGIJSKEGA DRŽAVNEGA TOŽILCA

V Bruslju vztrajajo pri trditvah
o umoru «brez političnih motivov»

Žalna seja v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve SFRJ

BRUSELJ — Bruseljski tisk je včeraj prejel ustne izjave javnega tožila o okoliščinah, v katerih so po ugotovitvah belgijskih organov umorili uslužbenca jugoslovanskega veleposlaništva Stojana Djeric, Redža Zuko pa ranili. Te izjave zanikajo tendenciozne spekulacije dela bruseljskega tiska o Djericu in Zukovi morali, vendar še naprej zagovarja nemogočo tezo, da gre za umor »brez političnih motivov«, ne pa za protijugoslovanski terorizem. Pri tem poskuša do zdaj najtežje dejanje med podobnimi terorističnimi napadi prikazati kot popolnoma osamljen primer, brez kakršnekoli zveze s protijugoslovanskim terorističnim dejavnostjo v Belgiji.

V zveznem sekretariatu za zunanje zadeve, pa je bila včeraj žalna seja ob umoru uslužbenca jugoslovanskega veleposlaništva v Bruslju Stojana Djeric, ki so ga zagrešili protijugoslovanski teroristi v Belgiji. (dd)

ženj in klubov ter izseljencev so izrazili zaskrbljenost in ogorčenje zaradi vedno bolj odkrite agresivnosti terorističnih emigrantov. Iz Bruslja so včeraj pospremili v Beograd posmrtno ostanke Stojana Djeric, žrtve zahrbtnega protijugoslovanskega terorističnega atentata 4. avgusta. Od svojega tovariša in prijatelja so se na bruseljskem letališču poslovili člani jugoslovanskega veleposlaništva v Belgiji in misije pri EGS, kot tudi drugi uradni jugoslovanski predstavniki v Belgiji.

V zveznem sekretariatu za zunanje zadeve, pa je bila včeraj žalna seja ob umoru uslužbenca jugoslovanskega veleposlaništva v Bruslju Stojana Djeric, ki so ga zagrešili protijugoslovanski teroristi v Belgiji. (dd)

Obsodbe v Peči

PEČ — Senat okrogne sodišča v Peči je sodil enajstega učenca in studenta, članom sovaške organizacije tako imenovane »Gibanja nacionalne osvoboditve Kosova«. Obtožene so spoznavale na krivice, jih obsodili na zaporne kazni zaradi sovaške in protirevolucionarne dejavnosti od treh in pol do štirinajst let. Obsojeni so vsiljevali protirevolucijo s stališč albanškega nacionalizma in irendentizma, ter poskušali doseči odcetitev Kosova in delov Jugoslavije, kjer živi albanaska narodnost in priključitev k Albaniji. Sicer pa so se obsojeni ukvarjali tudi z obveščevalno in drugo dejavnostjo. (dd)

Bakali izključen
iz PK ZK Kosova

Dožnosti so razrešili še dva člana pokrajinskega komiteja

PRISTINA — Pokrajinski komitej ZK Kosova je izključil Mahmuta Bakalija iz pokrajinskega komiteja in ga kaznoval z zadnjim partijskim opominom pred izključitvijo iz ZK. Za ta predlog predsedstva pokrajinskega komiteja je glasovalo 61 članov komiteja, 11 pa za predlog, ki ga je na četrtkovni seji obrazložil član komiteja Cerin Gaši, da bi Mahmuta Bakalija kaznovali samo z izključitvijo iz pokrajinskega komiteja.

Iz pokrajinskega komiteja so izključili tudi Sabana Hisejija za Predstavnik jugoslovanskih zdu-

radi odgovornosti za odstranitev gesla »Dito - naš jutri, danes in včeraj« ob gostovanju neke kulturno-umetniške skupine v Dečanih. Obenem so razrešili članstva v pokrajinskem komiteju na lastno zahtevo Gazmeda Zajmija, bivšega rektorja univerze v Pristini. Zaradi kadrovskega potreb članstva v pokrajinskem komiteju sta razrešena tudi Zorica Vuletić in Drita Redžepi.

S takim glasovanjem je pokrajinski komitej izvolil 7 novih članov. Predsedstvo ima sedaj 12 članov namesto prejšnjih 19. (dd)

PREDVIDENO JE BIL, DA BODO PROGO ZAPRLI 30. SEPTEMBRA

Openski tramvaj bo obratoval vsaj do konca letošnjega leta

Podaljšanje je bil namreč rok za predložitev izvršilnega načrta o obnovitvenih delih na progi - Glavna dela bo treba opraviti na postaji na Škorkliji

Openski tramvaj bo lahko obratoval tudi po 30. septembru; ta datum je bil prvotno določen kot zadnji rok za predložitev izvršilnega načrta v zvezi z neobhodno potrebnimi posodobitvenimi deli, ki jih določa nova državna normativna o varnosti vzpenjač in žičnih železnic. Vest o podaljšanju roka za predložitev izvršilnega načrta je deželni upravi Furlanije-Juljske krajine včeraj sporočil ministrstvo za prevoze.

Na tak način se je pozitivno zaključila akcija, ki jo je sprožila dežela, predvsem pa odbor za promet in prevoze Rinaldi, s katero je skušala zagotoviti primerno rešitev vprašanja, ki je bilo v zadnjem času predmet obširnih razprav in tudi dobro obiskane okrogle mize na sedežu županijskega kroga. Ob tisti priložnosti se je odbornik Rinaldi obvezal, da bo posegel pri ministrstvu za prevoze za podaljšanje tega roka, ki je neobhodno potrebno za načrtovanje in poglabitev vseh obveznosti, kakor tudi nekaterih finančnih vprašanj. Pri tem gre dodatno, da je ministrstvo za prevoze tisto, ki ima vse pristojnosti glede teh vprašanj, čeprav je bila dežela pooblaščenka za viziranje o vzpenjačih in žičnih železnicah. Posodobitvena dela za varnost openskega tramvaja so bila predpisana že leta 1979 s sklepom združenja komisije krajevne in županijske vprašanj pri ministrstvu za prevoze; ta rok je bil na točne zahteve nekajkrat podaljšavan.

Dela, ki jih bo treba opraviti po ministrskih predpisih, zadevajo predvsem obnovitev postaje na Škorkliji, kjer bo treba zamenjati veliko vlecenjskega sistema, ki je bil v letu 1979, O teh vprašanjih so na seji 14. julija razpravljali odbornik Rinaldi, predstavnik generalnega vodstva ministrstva za prevoze in odgovorni za vlecne naprave inž. Marasce ter zastopniki konzorcijskega podjetja za prevoze. V naslednjih dneh se je sestala vsedržavna komisija za vzpenjače in žične železnice in izrekla povoljno mnenje za ponovno podaljšanje roka, kot je predlagala deželna uprava.

To podaljšanje roka pa velja izključno le za obdobje, ki bo potrebno za izdelavo izvršilnega načrta z navedenimi praktičnimi izjavami, kot je bilo sicer sklenjeno leta 1979. Deželno revizorstvo za promet in prevoze je o sklepu iz obvestila konzorcijskega podjetja za prevoze, ki je s svoje strani že privaroval nov natečaj za oddajo predvidenih del: prvega natečaja, ki je bil meseca marca, se namreč ni udeležilo nobeno podjetje. Izračunano je bilo, da bo delo stalo približno eno milijardo lir, ki jo je sicer dal na razpolago sklad za Trst. Prav v sredo je namreč komisija sklada za Trst v

okviru porazdelitvenega načrta za leto 1981 namenila vsoto ene milijarde lir za obnovitvena dela na progi openskega tramvaja. Konzorcijsko podjetje za prevoze pa namestila motor ter preurediti električno napeljava. Zato je možno, da bo openski tramvaj obratoval, predno bi ga začelo ustaviti, vsaj do konca letošnjega, verjetno pa tudi v prvih zimskih mesecih prihodnjega leta.

Giolitti o krizi tržaške luke

Komisar EGS za deželna vprašanja Antonio Giolitti je izjavil, da

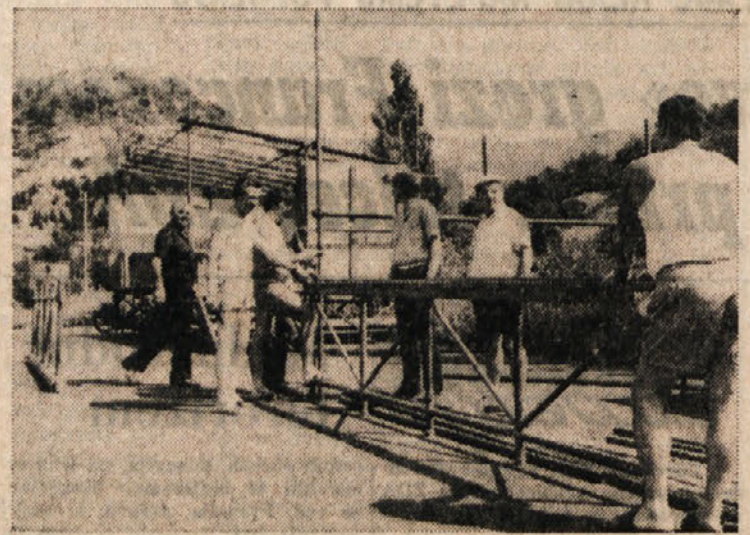
ni krivda izvršne komisije EGS, ampak italijanske vlade, če tržaška luka zastaja za lukami v Jugoslaviji in v severni Evropi. Krivda italijanske vlade je v tem, da ni vključila dežele Furlanije-Juljske krajine v sklad, iz katerega se podeljujejo podpore za dežele. S to izjavo je Giolitti v bistvu odgovoril Cecoviniju, ki se je pred časom pritožil, da evropski sklad za deželni razvoj ne upošteva tržaške luke.

● V okviru akcije za omejitve ropala, ki ga povzroča promet v večernih in nočnih urah, so mestni redarji v preteklem juliju pregledali 2965 vozil, naložili 1807 denarnih glob in zasegli 7 osebnih vozil.

V OKVIRU POLETNEGA PRAZNIKA NA DVORIŠČU GLEDALIŠČA «F. PREŠEREN»

Jutri popoldne v Boljuncu osrednja proslava 40. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte

Izkupiček praznika bodo prireditelji namenili skladu za gradnjo partizanskega doma - Bogat kulturni spored in dokumentarna razstava o NOB

Priloge v Boljuncu

Na dvorišču občinskega gledališča «France Prešeren» v Boljuncu se bo danes začel poletni praznik, ki ga prireja krajevna sekcija VZ PT - Zveza borcev. Najpomembnejši del prireditve bo jutri, ko bo osrednja proslava 40. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda s povorko in bogatim kulturnim sporedom. Celotni izkupiček poletnega praznika, ki bo

trajal vse do nedelje, 16. avgusta, bodo prireditelji namenili skladu za gradnjo partizanskega doma v Boljuncu.

Osrednja proslava 40. obletnice OF se bo pričela jutri na Gorici, od koder bo ob 18. uri krenil sprevod bivših borcev ter aktivistov NOB in vaščanov do vsakega spomenika padlim, kjer bo polaganje vencev. Nato bo povorka nadaljevala pot do občinskega gledališča «France Prešeren», na dvorišču katerega se bosta odvijala praznik in proslava. Glavni del prireditve bo bogat kulturni spored ter govor člana izvršnega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boga Samse. Ob tej priliki bo tudi odprli zanimivo dokumentarno razstavo na temo osvobodilnega gibanja na Tržaškem s posebnim pozornostjo na dogajanja NOB v Boljuncu.

V nadaljevanju poletnega praznika v Boljuncu pa bo v ponedeljek, ob 20.30 Sergij Cesar, član društva zamejskih likovnikov, predvajal filme pod skupnim naslovom «Naša zemlja in ljudje». V okviru praznika se bodo odvijala tudi razna tekmovalna, na primer brisolske in skopona. Poleg tega pa organizatorji vabijo k sodelovanju vse tiste, ki želijo igrati na stare harmonike. Kdor bi rad sodeloval pri omenjenih tekmovaljih, naj čimprej telefonira na št. 228188 med 20. in 21. uro. Vsa večer bo na praznik igral domači glasbeni ansambel «Veseli godci», delovali pa bodo tudi kioški založeni z najrazličnejšimi specialitetami ter domačim vinom.

Povišek dražinske doklade za državne uslužbenke v pokoji

Od 1. septembra do 31. decembra se bo s posebnima dopolniloma doklade v korist upokojenke, ki so bili za-

OB NASTOPU POLETNIH POČITNIC

KAKO NAJ SE RAVNAMO GLEDE IZNOSA VALUTE

Taksa za polni list znaša letos 12.000 lir

V poletnih mesecih, ko se mnogi odpravljajo na težko pričakovane počitnice v tujino in je že vse pripravljen za pot, se vedno so možni dvomi o količini italijanske in tuje valute, ki jo je dovoljeno vzeti s seboj. Zato naj danes na kratko ponovimo, kako je urejeno to vprašanje. Po italijanski zakonodaji je plačilo zneska, ki ga v enem letu lahko iznese iz države, milijon in sto tisoč lir. Nakup tuje valute v enem letu je omejen v višini 100.000 lir, 200.000 lir lahko menjaš v državi, v katero si namenjen, za 200.000 lir pa si lahko nabaviš turistične čeke, ali se poslužiš ustreznega plačilnega naloga. Vsakdo ima na izbiro, da vnovični celoten znesek v turističnih čekih, ne sme pa vzeti s seboj več kot 200.000 lir v bankovcih po največ 50.000 lir. Zakon nadalje določa, da je treba položiti za nakup valute 30% celotnega zneska, znesek pa Banca d'Italia brez obresti vr-

nila po 1. oktobru 1981. Kdor želi kupiti tujo valuto, mora to opraviti v roku sedmih dni pred odhodom. Ravno tako mora menjati preostali znesek v tujih bankovcih najkasneje sedem dni po povratku v Italijo.

Lastniki prepustnice, ne glede na znesek, ki so jih že menjali ali iznesli s potnim listom, lahko menjujejo vsak dan po 15.000 lir tuje valute in imajo pri sebi ob odhodu iz Italije 20.000 lir.

Letošnja pristojbina za potni list znaša 12.000 lir. Kdor je plačal prejšnje takso v višini 7.500 lir, bo moral doplačati še preostalih 4.500 lir. Zdi se, da so nekateri v zadnjih dneh plačali na mejnih prehodih dvajset tisoč lir zaradi nesporazuma s pristojnimi mejnimi organi. Zato svetujemo vsem, ki se odpravljajo na počitnice, da preverijo, ali imajo v redu poravnano pristojbino.

SINOČI NA GRADU SV. JUSTA

Corrado predstavil občinstvu glasbeni program «Pevski rally»

Nastopilo je nekaj znanih imen, kljub temu je bil program povprečen

Sinoči je bil na Gradu sv. Justa zabavno-glasbeni program «Pevski rally» (Rally Canoro), ki ga je vodil znani italijanski konferenčni Corrado. Na gradu se je zbralo precejšnje število ljudi, saj so na odru nastopili nekateri dokaj znani artisti.

Naj takoj povemo, da znana imena ne pomenijo dobrega šova. Ugotovitev je potrdila, vsaj deloma, tudi večeršnja predstava. Zabeležili smo v bistvu le nekaj zadovoljivih, to celoti pa je bil program premalo pester in celo nekoliko dolgočasen. Niti špektakla je s seboj prinesel, niti spretnosti Corrado, ljubiteljski šanson so prišli na svoj račun s Brunom Lauziem, zanimiva je bila tudi točka šansonika Alexandra: vsega so obvezali z vrmi, kakor je stopil z gledalcem o z zavestmi zanrti prostor. V nekaj sekundah se Alexander prišel iz zaves z žopcem gledalca pod vsemi vrmi.

Peveka Patricia Pelligrino je bila povprečna, plešalka Tiziana Fioruti je bila solida, seveda njene baletne točke nimajo kaj s tem, kar lahko vidimo v ameriških glasbenih komedijah. So po časi drugačen, ko sili kriza k štedenju, prav štedenje pa je za lahkglasbene programe smrt. Formula, da se okoli dveh trst zvezdnikov vrsti skupina blehli zvezdic in da so scena, balet, koreografija in podobno dokaj revne v bistvu ne privede do zaželenih

uspehov, posebno ne, ko špektakel vabi ljudi na podlagi imen, ki jih po navadi slišimo na televizijskih ekranih.

Komik Toffolo v ponedeljek na Gradu

V ponedeljek, 10. avgusta, bo nastopil na Gradu sv. Justa znani italijanski komik Lino Toffolo. Na domovostval bo Lelia Lutzazia, ki se ne more vrniti v to isto mesto iz zdravstvenih razlogov. Lino Toffolo, ki je zaslovel v oddajah na televizijskih zaslonih, bo predaval satirne igre, nel zabavljive pesmi in mnogo drugega. Prvi del prireditve bo posvečen plešalkam «Carrousel de Paris» in pesniškemu nastopu «Veseli Nadi».

V primeru slabega vremena bo odigrali predstavo v Rossetti-jevem gledališču. Vstopnice so na voljo v Pasazi Protti.

Konec težav za distribucijo nekaterih revij?

V prejšnjih dneh smo poročali, da je distribucijo časopisov in revij nekaterih založniških hiš, med katerimi sta tednika Espresso in Mondo, prevzela nova agencija iz Trstja (Editoriale litonarea), ki je kot prvo dejanje iz distribucijske mreže tržaške pokrajine izključila kakih 50 (ali približno 25 od sto) č. spisnih prodajal. To je seveda sprožilo takojšnji odločen protest zainteresirane kategorije, katere člani so se v četrti zbrali na skupščini na sedežu zveze trgovcev tržaške pokrajine. Sklenili so in v tem smislu poverili odvnetiku zveze nalogo, naj vložijo sodni priziv, s katerim zainteresirana kategorija prodajalcev časopisov zahteva, da nova tržaška agencija - ki je sicer le podružnica neke videmske agencije - ponovno vključi v svojo distribucijsko mrežo tudi tistih petdeset časopisnih prodajal, ki jih je prej izključila.

Poleg tega je zveza trgovcev odposlala telegram vdržavni komisiji založnikov, v katerem obrazložuje nastali položaj in zaproša za posredovanje za rešitev tega problema. Kot so nam včeraj povedali na zvezi trgovcev pa kaže, da naj bi po nekaterih glasovih tržaška agencija že sklenila vzpostaviti prejšnje stanje in torej razdeljevati časopise in revije nekaterih založniških hiš vsem tistim prodajalcem, ki jih je že oskrbovala prejšnja distribucijska agencija.

Alpinist, pa tak!

Tokrat gasilce niso pozvali, da bi z drevesa potegnili nesrečnega macka, pač pa za to, da bi rešili iz stiske (in pred nevarnostjo padca) amaterskega plezalka v steni, ki si ni upal navzgor in niti navzdol. Pripetilo se je včeraj, nekaj po 13. uri, v Sesljanu, in sicer na skalnatem obronku nad kopašcem La Caravela, 18-letni Michael Felletti, ki je doma v Ronkah, se je lotil podviga, ki mu očitno ni bil kos: hotel je zaigrati alpinista in splezati po skali na vrh. Toda po borih 25 metrih je ves pogum izpuhtel. Junak si ni upal naprej, nazaj pa se je bal. Tako je obupan začel klicati na pomoč in kopalci, ki so opazili plezalcevo zagato, so najprej pozvali karabinjerje, nato gasilce. Slednji so fantu spustili z vrha vrvi in varnostni pas in ga srečno in varno spustili na tla.

Padla je v kopalnici

Včeraj se je zatekla v bolnico 83-letna upokojenka Libera Beltrame, poročena Damiani, ki biva v Ulici Piccardi 58. Priletna ženska je nerodno padla predvečerašnjim v kopalnici svojega stanovanja. Zaradi domnevnega zloma piščali so jo sprejeli na ortopedskem oddelku, kjer so ji zdravniki določili dnevno zdravniško oskrbo.

NA POBUDO KOMISIJE ZA DORAŠČAJOČO MLADINO PRI SKGZ

54 otrok iz Trsta in Gorice na letovanju v Savudriji

Kopanje, igre, šport, izleti in kulturne dejavnosti: dva tedna sta kar prehitro minila

V četrtke dopoldne so se v Trst in Gorico vrnili otroci, ki so štiri najst dni letovali v Savudriji in sicer kot gostje doma Zveze prijateljev mladine - Ljubljana center. Bivanje v prijetnem obmorskem neseleju se je udeležilo štiriinpetdeset zamejskih otrok iz Trsta in Gorice, ki so se v Savudrijo pripeljali že v četrtke 24. julija dopoldne, tu pa so skupaj s sovrstniki iz Slovenije preživeli celih štiriinšest dni. Letovanje v Savudriji je postalo za naše otroke že tradicija, saj ga Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ prireja vsako leto, in sicer v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine iz Ljubljane. Navadno so se počitnice na morju udeležili najmlajši goriški otroci, letos pa se je v koloniji prvič prijavil kar 26 Tržčanov. Otroke, stare od 9 do 15 let, so spremljali štirje vzgo-

jitelji iz Gorice, oziroma Trsta, v koloniji pa so se naši malčki lahko seznanili tudi z vrstniki iz Slovenije, saj je bilo v domu skupno o kolonijo otrok in sicer iz Trsta, Gorice, Brežic in Ljubljane, ter dva sinova slovenskih izseljencev v Nemčiji.

Najbolj priljubljena dejavnost v koloniji je bilo nedvomno kopanje, saj se dom, ki je opremljen tudi z igriščema za košarko in odbojko ter z gugalnicami in toboganom, nahaja čisto blizu plaže. Otroci so na obalo zahajali zjutraj in popoldne, vreme pa je bilo kopanju naklonjeno, kljub nekaterim pooblaščitvam in hladnejšemu vremenu na začetku izmene. Poleg kopanja je počitnice naših otrok popestrila tudi bogata športna dejavnost, saj je športni referent kolonije v sodelovanju z vzgojitelji priredil tekmovalno v odbojki, košarki, nogometu in igri «med dvema ognjema». Na plaži pa je bilo poskrbljeno za igralni tečaj, tako da je ob koncu letovanja precej nepravilcev premagalo strah pred vodo, splavalo ter si tako priborilo diplomo in bronasto značko. Med temi je bilo tudi precej tržaških in gorških otrok. Naši otroci so se izkazali tudi v športnih tekmovaljih, saj so dekleta osvojila tretje mesto v tekmovalju med dvema ognjema odlična mesta pa so zasedli tudi na tekmovalju v plavanju, saj je Gorščanka Roberta Plet osvojila prvo mesto v kategoriji deklet od 10. do 12. leta, Peter Grusovin iz Gorice pa je poleg prvega mesta v moški kategoriji od 13 do 15 let dosegel tudi splošni najboljši čas.

Kljub utrujenosti, kateri je bilo trdo celodnevno kopanje, so se otroci zvečer radi udeleževali plesov, nekateri so jih vzgledno spremljali na «pizzo» v bližnji restavraciji, zadnji dan pa je bil na vrsti kulturni večer, na katerem so se zamejski otroci predstavili s širimi skledi. Seveda so med letovanjem otroci spoznali tudi Savudrijo in okolico, večkrat so odšli na sprehod v Staro Savudrijo, v Boruzio ter v bližnji kamping, udeležili pa so se tudi državnega izleta v Piran. Počitnice so tako za večino otrok pretekla minile, komaj so se navadili na nas in prijatelje, in že so morali stopiti v avtobus, ki jih je popeljal v Trst, oziroma Gorico, kjer so jih pričakali starši ter predstavniki Komisije za doraščajočo mladino pri SKGZ, ki so jim letovanje zamejske otroke tudi obiskali.

Suzi Pertot

Resolucija rajonskega sveta za Kolonijo in Škorkljo

Rajonski svet za Kolonijo in Škorkljo je po poglobljeni razpravi sprejel resolucijo, v kateri potrju-

NA POBUDO ZGONIŠKE SEKCIJE SSK

Od danes do ponedeljka «Naš praznik» v Koldrovci

Tudi letos prireja krajevna sekcija Slovenske skupnosti «Naš praznik» v zgonski občini, in sicer danes, jutri in v ponedeljek 8., 9. in 10. avgusta. Praznik bo na odprtem v Koldrovci, v ogradi obdani od visokih hrastov, ki nudijo obiskovalcem «Našega praznika» prijetno senco. Poleg bogatega kulturnega programa, bo poskrbljeno tudi za zabavo, saj bodo v večernih urah igrali priznani ansambli, tako da se bodo obiskovalci lahko zavrteli ob prijetnih zvokih. Delovali bodo tudi dobro založeni kioški. Prostor, kjer se bo odvijal «Naš praznik» je rade volje dal na razpolago domačin gospod Just Vodopivec.

Spored celotnega praznika bo naslednji:

V soboto, 8. avgusta, ob 15. uri bo odprtje kioskov in turnir v biskolli. Ob dvajsetih pa bo nles ob zvokih ansambla «Loize Furlan».

V nedeljo, 9. avgusta, ob 10. uri odprtje kioskov in turnir v «esklah». Ob 16. uri kulturni program s sodelovanjem godbe s Proseka, moškega pevskega zbora iz Diva če pod vodstvom Edija Raceta in nastop gledališkega umetnika Stane Raztresena. Sledila bosta govor deželnega svetlovalca Drata Štoke in zgonskega občinskega svetlovalca Joska Grudna. Ob dvajsetih ples ob zvokih ansambla Iza Radoviča.

V ponedeljek, 10. avgusta, ob 17.

je veljavnost in koristnost psihiatrice reforme, ki jo je v letih 1971-79 uvedla tržaška pokrajinska uprava in ki jo je izvedel prof. Basaglia. V resoluciji je nadalje rečeno, da je Basaglia izkušnja pomenila ponovno vključitev v družbo številnih bolnikov. Pozitiven proces pa se mora nadaljevati s tem, da se zajamči oskrba na domu in v središčih za duševno zdravje. Glede znanega sodnega postopka, v katerega so vpleteni odgovorni psihiatrice bolnice, resolucija rajonskega sveta izraža prepričanje, da bo tržaško sodstvo znalo pravilno oceniti delo sojenih, da bo odklonilo sleherni instrumentalizacijo in da bo upoštevalo uspehe, ki so bili v našem mestu doseženi na področju psihiatrice oskrbe.

Novi konzul ZDA pri Colliju

Predsednik deželnega sveta Colli je včeraj dopoldne sprejel na vladnem obisku novega konzula Združenih držav Amerike v deželi Franka R. Golina. Predsednik deželne skupščine se je z ameriškim diplomatom zadržal v daljšem pogovoru.

Urnik avtobusov za poletni center na Proseku

V ponedeljek bo na Proseku začela delovati druga izmena slovenskega poletnega centra, ki ga prireja tržaška občina. Urnik avtobusov za prevoz otrok v poletni center je naslednji: odhod ob 8. uri od Sv. Ivana, nato Trg Gioberti, Uli. Giulia, Uli. Battisti, Uli. Carlucci, Oberdankov trg, Uli. Martini della Libertà, Trg Škorklja, Uli. Commerciale, Opčine in Prosek. Popoldne odhod avtobusa iz poletnega centra ob 15.45. Otroci, ki prihajajo iz Bazovice in okolice, bodo morali z avtobusom št. 29 priti do Opčin, od tukaj pa do Proseka z avtobusom poletnega centra. Isto pot bodo morali prevoziti ob povratku.

● Občina je razpisala natečaj za starejše osebe, ki bodo pazile na šolarčeh ob njihovem prihajanju iz odhajanja iz šole. Moški in ženske, ki so dopolnili 55. leto starosti, lahko vložijo prošnjo na krajne sve-to. Prednost bodo imeli tisti, ki so že opravljali to delo v solskem letu 1980/81 in ki imajo večje finančne probleme. Zanimanterani bodo opravili zdravniški in psihološki pregled. Plača znaša 3.000 lir brutto na uro.

NA POBUDO ZGONIŠKE SEKCIJE SSK

Od danes do ponedeljka «Naš praznik» v Koldrovci

Tudi letos prireja krajevna sekcija Slovenske skupnosti «Naš praznik» v zgonski občini, in sicer danes, jutri in v ponedeljek 8., 9. in 10. avgusta. Praznik bo na odprtem v Koldrovci, v ogradi obdani od visokih hrastov, ki nudijo obiskovalcem «Našega praznika» prijetno senco. Poleg bogatega kulturnega programa, bo poskrbljeno tudi za zabavo, saj bodo v večernih urah igrali priznani ansambli, tako da se bodo obiskovalci lahko zavrteli ob prijetnih zvokih. Delovali bodo tudi dobro založeni kioški. Prostor, kjer se bo odvijal «Naš praznik» je rade volje dal na razpolago domačin gospod Just Vodopivec.

Spored celotnega praznika bo naslednji:

V soboto, 8. avgusta, ob 15. uri bo odprtje kioskov in turnir v biskolli. Ob dvajsetih pa bo nles ob zvokih ansambla «Loize Furlan».

V nedeljo, 9. avgusta, ob 10. uri odprtje kioskov in turnir v «esklah». Ob 16. uri kulturni program s sodelovanjem godbe s Proseka, moškega pevskega zbora iz Diva če pod vodstvom Edija Raceta in nastop gledališkega umetnika Stane Raztresena. Sledila bosta govor deželnega svetlovalca Drata Štoke in zgonskega občinskega svetlovalca Joska Grudna. Ob dvajsetih ples ob zvokih ansambla Iza Radoviča.

V ponedeljek, 10. avgusta, ob 17.

uri odprtje kioskov in ob 20. uri ples s ansambлом «Loize Furlan». Sekcija Slovenske skupnosti iz zgonske občine vabi na svoj praznik vse naše ljudi z željo, da bi v prijetni družbi preživeli par lepih in zabavnih ur.

Prispevki

V počastitev spomina prijatelja dr. Zoromira Simoniča, daruje družina Mirana Kureta 100.000 lir za mladinski pevski zbor Glasbene matice.

Ob izgubi drage mame izrekata Jožetu Korenu iskreno sožalje Vanja in Vlado Turina.

Ravnateljica, učno in neučno vsebje liceja «France Prešeren» v Trstu izrekajo ob smrti svojega dolgoletnega sluga

NARDA DANEUA

uzaloženim svojem iskreno sožalje

VZPI-ANPI Opčine izreka ob smrti Bernarda Daneua ženi Ivanka najgloblje sožalje.

aluga liceja «F. Prešeren» v pokoji

Pogreb bo danes, 8. t.m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnice v župno cerkev na Opčinah.

Zalujoči: žena Ivanka in drugo sorodstvo

Opčine, 8. avgusta 1981 (Pogrebno podjetje — Uli. Zonta 3)

Septembra izplačilo zaostalih prejemkov šolnikom

Osebe državnih šol bo s septembrskim plačilo prejelo tudi zaostale prejemke za letošnje leto, marec in april, kot je določeno po delovni pogodbi 1979/81. To je odredba ministrske okrožnice z dne 6. t.m. Avtonomni šolski sindikat SNALS je z zadovoljstvom sprejel novico in poudaril, da tako oblika izplačevanja ne zadovoljuje šolnikov. Kljub sedanjemu težkemu trenutku, ki lahko vlada naša ustrežnejšo

Odločil se je za ribištvo

Ribištvo je bilo v preteklosti tesno povezano z vsakdanjim življenjem prebivalcev naših obmorskih vasi. Od Barkevle do Nabrezine je bilo morje glavni vir življenja za mnoge slovenske družine, ki pa so se zaradi številnih razlogov iz leti oddaljile od te gospodarske panoge ter jo nato končno opustile. Tako da danes lahko na prste preštejemo tiste Slovence, ki se še aktivno in poklicno ukvarjajo z ribolovom, čeprav je res, da se v zadnjem času vse več naših ljudi takorekto vrača k morju in k ribolovu, ampak le za preživljanje prostega časa.

Razveseljiv je zato primer, ko se mlad človek odloči za ribiški poklic, ki kljub tehničnemu razvoju terja od posameznika še vedno do ločene žrtve in napore, ki smo se

jim z modernim tempom življenja večkrat že izognili. Aleksander Trežan, 20-letni Krizan, je pred enim letom opustil poklic elektrika in se sedaj skupno z očetom Srečkom poklicno ukvarja z ribolovom.

«Življenje, ki sem si ga izbral, ni lahko,» nam je dejal Aleksander, «kljub temu pa se ne kesam. Naša družina ima takorekto morje v krvi, moj ded je bil namreč ribič, moj oče je ribič in moja mama pa je bila, ki vsak dan ob zori nosi na glavno ribarnico prodajati ribe, ki jih vidi v morju. Mnogo mu je o tem povedal oče, najraje pa sam poseže po strokovni knjigi in se ne posredno seznani s tem, kar ga zanima. Nočem pa ga nadalje nadlegovati z besedami. Blizu se noč in Aleksander mora v Brojnico, kjer bo poleg očeta kmalu zasidrala tudi njegova, lastna ribiška ladja.

«Moje delo je naporno,» nadaljuje, «mladi ribič, če dobro poklicno pripravo in predvsem z vztrajno-

stjo, pa se da živeti, tudi udobno. Treba pa je samo začeti in se ne zbat pri prvih težavah in razočaranjih. Tržaški zaliv je kar zadeva ribolova že zelo izčrpan, kljub temu pa zadeva ni še tako tragična. Samo začeti je treba.»

Se in še bi lahko z Aleksandrom govorili o morju, o ribolovu in o vseh problemih, ki tarejo to gospodarsko panogo. Vemo, da zelo dobro pozna vse zakonske predpise, ki urejajo ribolov in življenje na morju. Mnogo mu je o tem povedal oče, najraje pa sam poseže po strokovni knjigi in se ne posredno seznani s tem, kar ga zanima. Nočem pa ga nadalje nadlegovati z besedami. Blizu se noč in Aleksander mora v Brojnico, kjer bo poleg očeta kmalu zasidrala tudi njegova, lastna ribiška ladja.

NOVICE Z VALUTNIH TRŽIŠČ

Dolar veljal kar 1244 lir in 2.5 nemške marke vrednost zlata pa je padla celo pod 390 dolarjev

Na valutnih tržiščih je bilo kljub počasi vročini zelo živahno, kupci pa so bile tudi tokrat usmerjene le proti dolarju, ki je zato paskočil se za dobra dva odstotka in dosegel rekordno ceno nasproti liri ter vrednost, ki jo je imel leta 1967 nasproti marki in švicarskemu franku. Velika prodaja dolarjev zahodnih centralnih bank je le malo zalegla in je bila uspešna le v toliko, da ni dolar porasel nad 2.5 marke. Kot običajno, je ameriški dolarju sle-

NAKUPNA CENA TUJIH VALUT

	Trst	Celovec	Zürich	Beograd
Ameriški dolar	1225.—	1740.	2.19	37.76
Kanadski dolar	980.—	1390.	1.77	26.11
Nemška marka	490.—	693.50	86.92	1572.60
Holandski florint	442.—	623.50	78.26	1330.54
Belgijski frank	22.50	39.20	5.29	89.37
Danska kruna	155.—	218.50	27.58	472.38
Švedska kruna	230.—	324.50	41.01	677.56
Norveška kruna	195.—	278.50	35.25	577.48
Francoski frank	23.5.—	230.—	36.48	641.99
Italijanska lira	2215.—	1.39	1.72	3.17
Anglijski funt	1730.—	31.46	3.93	70.51
Irski funt	562.—	802.—	—	1686.72
Avstrijski šiling	69.5	—	12.35	220.70
Japonski jen	5.—	7.05	0.92	14.46
Avstralski dolar	1330.—	—	—	36.32
Španska peseta	13.—	17.10	2.18	36.—
Portugalski eskudo	17.75	23.50	3.30	—
Jug. dinar: mali	25.50	40.—	5.70	—
veliki	28.50	40.—	5.70	—
Grška drachma	18.—	27.—	—	60.57

Knjižne novosti

Lessing:

MODRI NATAN

Ob dvestoletnici nemškega dramatika G. E. Lessinga smo v izdaji Državne založbe Slovenije dobili prvi natisnjeni prevod dramske pesnitve Modri Natan. Nedvomno je Modri Natan od vseh Lessingovih del najpomembnejše delo, ker je najbolj evropsko in najbolj univerzalno. Ne le prostorsko temveč poudarja s svojo časovno trajnostjo. Delo namreč povzema vase duha avtorja, dobe in stoletja in izžareva posebno moč v poznem času, tako da vzemirja tudi današnji čas in današnjega bralca. Delo so prvič uizorili v Berlinu leta 1783. pa tudi vse kasnejše uprizoritve so imele, čeprav niso bile vedno uspešne, svoj velik odmev. Schiller je delo nekoliko predelal, Goethe je dajal svoje pripombe in mnogi pisatelji in dramatikarji so o tem delu dajali svoje pripombe. Vendar ne gre samo za posrečeno gledališko delo, temveč za delo, ki izžareva svoje duhovno bogastvo skozi stoletja. Je prava miselna pesnija, kot je zapisal avtor predgovora slovenske izdaje Janko Koc. Je tudi duhovna poslanica, filozofsko-etična pesnija, skratka delo nemalove vrednosti. Modrega Natana je prevedel Josip Vidmar, za resno opremo knjige pa je poskrbel Nadja Furlan.

Dušan Jovanović:

OSVOBODITEV SKOPJA

Dušan Jovanović je izjemen lik v slovenski dramatik. Leta 1939 v Beogradu rojeni Jovanović se je leta 1951 preselil v Ljubljano, dokončal tu gimnazij, filozofsko fakulteto in absolviriral gledališko režijo na Akademiji za gledališče v Ljubljani in je zdaj umetniški vodja Mladinskega gledališča v Ljubljani. Kot režiser je deloval po vseh slovenskih gledališčih in bil deležen številnih priznanj. Dušan Jovanović je znan pisatelj, predvsem dramatik in njegov opus obsega že vrsto del od neuprizorjenih groteskne predstav ne bo, do lani napisane igre o Karamazovih. Velik uspeh na jugoslovanskih gledališčih in v svetu je dala drama Osvoboditev Skopja. To delo pa je dalo tudi naslov knjigi Jovanovićevih dramskih tekstov, ki jih je izdala založba Mladinska knjiga v zbirki Nova slovenska knjiga. Knjigo je uredil Andrej Inkret, ki je v izbor uvrstil petoro Jovanovićevih dramskih tekstov in sicer življenjske podediških plebojev po drugi svetovni vojni, Generacije, Igrajte tumor v glavi in onemazanje zraka. Osvoboditev Skopja in Karamazove. Na koncu izbora je dodal Inkret še svoja razmišljanja o Jovanovićevi dramatik. Jovanović je s svojimi dramskimi deli razburkal slovensko in jugoslovansko dramatik. Vzbudivel je zanimanje po svetu. Zato bo zanimivo, kakšen odmev bodo njegove dramske stvaritve našle pri bralcih knjig, tistih, ki so posamezna dela že videli na odru in omih, ki bodo Jovanovića spoznali zgolj po napisani in v knjigi objavljeni besedi.

VZHDNOEVROPSKE VALUTE V TRSTU 7. 8. 1981

Sovjetski rubelj	300.—
Poljski zlot	—
Česka kruna	40.—
Madžarski forint	35.—
Romunski lej	28.—
Bolgarski lev	375.—
Turška lira	9.—

DRAGOCENNE KOVINE

6. 8. 81	Nakup	Prodaja
ZLATO		
Milan (g)	15.800	16.050
ZLATO		
London (unča)	394 dol.	395
SREBRO		
Milan (kg)	345.900	353.800
PLATINA		
Milan (g)	15.600	15.900

PRED ŠTIRIDESETMI LETI SO USTANOVLILI VARNOSTNO - OBVEŠČEVALNO SLUŽBO «VOS»

Pred 40 leti, točneje 15. avgusta 1941, je centralni komite KP Slovenije ustanovil Varnostno-obveščevalno službo Osvobodilne fronte (VOS OF). VOS OF je bila posebna borbeno organizacija Osvobodilne fronte slovenskega naroda s posebnimi in izrednimi pooblastili vodstva narodnoosvobodilnega gibanja za zbiranje podatkov o okupatorjih in njihovih petekolonskih pomagateljih za varstvo pred sovražnimi obveščevalnimi službami, narodnim izdajalcem in reakcionarnimi protirevolucionarnimi silami, ki so iz razrednih razlogov sodelovale z okupatorji.

VOS se je kmalu razvila v pomembno orodje narodnoosvobodilnega boja in revolucije. Sploščka jo je vodil kolegi, od februarja 1943 pa centralna komiteja VOS. Čeprav je VOS uživala množično podporo, sta bila njeno delo in mreža najslojnejša konspirativna.

VOS je bila sestavljena iz dveh delov - iz obveščevalne službe in iz varnostne službe. Obveščevalna služba se je delila na civilno in vojaško, civilna pa spet naprej na posebno in množično. Najpomembnejša pa je bila posebna obveščevalna služba. S svojimi obveščevalci je pridrla v najvišje okupatorske in kvizziške štabe, v gestapo in OVRO, prav v vrh

bele in plave garde in v ljubljansko policijo, kjer so pomočnik šefa in več drugih uradnikov dajali VOS do konca vojne nadvse dragocene podatke.

Množična obveščevalna služba je bila deležna množične podpore OF. Njeni obveščevalci so delali v okrožnih, rajonskih, kvartirskih, terenskih in matičnih odborih OF, v enotah narodne zaščite, v partijskih in mladinskih organizacijah, podjetjih in ustanovah. Če lotni obveščevalni aparat VOS na terenu je zbiral podatke in jih dostavljal vojaškemu vodstvu, obveščevalna služba se je uspešno bojevala proti številnim, strokovno in tehnično močnejši nemški in italijanski obveščevalni službi. Njena obveščevalna mreža je segala v Rim, Milan, Bologna, Parma, Videm, Vicenzo, Celovec in Budimpešto. Od decembra 1942 dalje je posredovala dragocene podatke in vojno-politične informacije tudi sovjetskim in anglo-ameriškim zaveznikom.

Naj ob tej priložnosti omenimo delež znane primorske partizanske obveščevalne lke Devetak-Bignami. Med drugo svetovno vojno je živel na svojem domu v Tolminu, kjer se je rodila 17. junija 1896. Ker je bila poročena z italijanskim generalom, ji je uspelo vzpostaviti stike z najvišjimi predstav-

nil le kanadski dolar, vse ostale valute pa so se razvednile. Tokrat se je razmeroma dobro odločil za italijansko lino, ki se je vrednotila nasproti evropskim valutam ter zasedla prvo mesto med valutami EGS. Zlato je padlo na 390 dolarjev za unčo, platina na 380 dolarjev, srebro pa na 8 dolarjev.

Dolar torej spet razburja duhove po vsem svetu, saj pridobi vsak dan vsaj kako desetino odstotka nasproti drugim trdnim valutam. Najvišjo vrednost je dolar dosegel v torko, ko je na borzah veljal že 1245 lir, 2.51 marke, 2.18 švicarske franka in 244 jenov. Glavni vzroki za ovrženost dolarja so bili isti kot prej: tedaj, saj gre v največji meri za visoke obsevi v dolarjih ter za veliko zaupanje poslovnih ljudi v Ameriki ter po ostalem svetu v osebnost predsednika Reagana. Ta dva dejavnika sta privabila veliko kapitalov v ZDA ali vsaj v območje dolarja ali evrodolarja, tako da se je ta valuta močno okrepila, vse druge pa so se osi-

Naložbe v dolarjih, ki prinašajo visoke obsevi in ki jih podpira Federalna rezerva, so povzročile zmanjšanje denarnega obkroga in že je kazalo, da bo dolar začel polagoma padati. Že po enem ali dveh dneh pa je začel spet rasti. Ta teden so bili ugodni dejavniki za dolar podatki o izboljšanju trgovinske bilance v juniju, zaostri- tvenih dogovorih v Libanonu, na Poljskem ter v Iranu. Tudi podatki o znižanju inflacije v ZDA na 8 odstotkov so bili silno ugodni za dolar.

Naval na ameriško valuto je bil tako močan, da ga niso zaustavili niti množični posegi skoraj vseh zapadnoevropskih centralnih bank, zlasti nemške Bundesbank, ki je samo v sredo prodala 322 milijonov dolarjev. Vsa ta prodaja je verjetno le trenutno zaustavila dolar na kvoti 2.5 marke za dolar, v bodoče pa bi se dolar ob takih navali še bolj podražil. Vrednost 1500 lir ali 3 marke za dolar nikakor ne bi bila nemogoča, vprašanje pa je, kako dolgo bi se na ta-

Dva berača ob kupu zemlje, jedkanica velikega Rembrandta iz leta 1630

V Napoleonovi dvorani beneškega muzeja Correr je bilo do pred nekaj dnevi zbranih 184 Rembrandtovih umetnin, v katerih smo

ki stopnji ohranili. Če bi se uresničil Reaganov sen, da ponovno naveže dolar na zlato, bi prišlo potem verjetno do silnega navala prav na plemenite kovine.

Zlato je padlo na 390 dolarjev, le v četrti se je podražilo na 395 dolarjev zaradi bojazni, da se zaostrijo odnosi med Iranom in Francijo zaradi političnega zatocišča, ki so ga nudili v Franciji bivšemu iranskemu predsedniku Bani Sadru. Na splošno pa ni bilo posebnega zanimanja za zlato in druge plemenite kovine, čeprav so se zaostrele razmere na Poljskem pa tudi v Libanonu ter v Iranu ne kaže nič kaj dobrega. Pri vseh teh težavah in nadlogah pa ljudje kar na debelo podpirajo dolar in ne zlato, kot se je dogajalo še pred enim letom pod Carterjevo upravo.

Nemška marka, švicarski frank, avstrijski šiling in druge evropske valute so se razvednile nasproti dolarju za 2 do 2.5 odstotka, med njimi pa ni prišlo do večjih premikov. Italijanska lira se je postavila nekako med dolar in marko, vendar je ostala bližje marki. V evropski valutni skupini je lira zasedla celo prvo mesto po trdnosti, vendar očito zavodu Banca d'Italia, da je preveč potrošil za to igro, ki je le trenutnega značaja.

(srs)

NA POBUDO BENEŠKEGA ODBORA ZA KULTURO IN VZHODNONEMŠKIH OBLASTI

Lep prikaz Rembrandtovih bakrorezov v Napoleonovi dvorani muzeja Correr

Na razstavi je bilo skoraj 200 del velikega mojstra, kar je izreden primer prikazovanja te zvrsti umetniške ustvarjalnosti tega velikanskega mojstra

Dva berača ob kupu zemlje, jedkanica velikega Rembrandta iz leta 1630

V Napoleonovi dvorani beneškega muzeja Correr je bilo do pred nekaj dnevi zbranih 184 Rembrandtovih umetnin, v katerih smo

lahko občudovali tega velikega mojstra v novi luči, v bakrorezu. Razstava je prvič prikazala to njegovo umetniško zvrst v tako

Vročina in suša ne pesti le nas. Letos poročajo o izredni vročini in suši tudi od drugod. Na sliki kamela, ki poginja od lakote in žeje nekeje severozahodni Indiji in sicer na področju zvezne države Rajasthan

velikem, rekli bi lahko tudi svetovnem merilu. In pri tem je zanimivo, da so mnogi ugotovili, da Rembrandtovi bakrorezi niso niti malo zaostajali za ostalimi slikarstvom tega velikega mojstra. Rembrandt, kot je znano, je vse življenje ustvarjal svoja velika o- lja, pa tudi bakroreze, le da so poljskega starejšega, tako imenovane zarezovanje in, seveda, jedkanja in je morda bolj pester- stril umetniško se s epizodami, torej tiskom, ki je v njegovih delih nečrkat nejasna in težko razumljiva. Predsedem pa je za njegovo delo značilno pozorno opazovanje in seveda hkratno upoštevanje sence in svetlobe. To je videl, ko je nekoč primerjal sence v okoliščini, bodisi pri premikanju se ali pri mirujočih predmetih, saj je znano, da se mirujoči predmeti v živem okoliščini nekako premikajo. In narobe.

Tudi skupina kar petindvajsetih umetnin na isto temo, na temo beračev, odlično prikazuje to Rembrandtovo tehnično svetlobo in sence. Razcapane viseče krpe beračev dajejo vtis posebne »svetlobne igre«. Prav gotovo je velikega umetnika Rembrandta ta posebnost močno privlačevala. Lep primer glede tega je delo iz leta 1630, ko dvojje beračev se posebej poudari to značilno igranje svetlobe in sence.

Potrebno je na kratko omeniti se, v kakšnem okoliščini, v kakšnih razmerah je Rembrandt raste in kako je vse to uplovalo na njegovo umetniško razvoj.

V začetku 17. stoletja so bile severne provincije Nizozemske se samostojne. Kaj kmalu so dosegle politično in gospodarsko premoč zaradi ali bolje na račun trgovine, ki je bila v vseh evropskih

KRISTINA BALDASSI

(Nadaljevanje na zadnji strani)

ZDRAVNIKOVO MNENJE

Nesreče in nezgode povezane z morjem

Na kopanju ni nevaren le morskí pes, nevarnosti je veliko več

Poletna vročina, ko sonce ne usmiljeno žge in postanejo dnevi v mestih neznojni, nas sili, da skušamo vsak prosti čas izkoristiti za kopanje. Vendar tudi kopanje ni brez nevarnosti. Zanimivo je, da se ljudje pri kopanju v morju najbolj boje morskega psa, čeprav jim preti z njegove strani še najmanjša nevarnost, saj bi na prste lahko presteli zadevne smrtno žrtev v zadnjih dvajsetih letih. Pri poskodbah pri kopanju v morju so najpogostejši vhodi zaradi morskih ježkov ter poskodb zaradi raznih ozigalkarjev, kamor sodijo tudi različne vrste meduz, ki nam zadnja leta še posebej ne grene dopustnosti deli. Jezeve bodice moramo čim prej odstraniti, sicer se nam vsa stvar grd. zagnoli. Pri poskodbah zaradi ozigalkarjev moramo takoj odstraniti vse lovke, poskodbano mesto pa dobro izmisti. Nekateri priporočajo, da prizadeto mesto zdrgnemo še z alkoholom in ga potresemo s hladnim pudrom. V lekarnah in pri zdravniku pa do- bite za vse te vrste primere tudi različna mazila, ki pomirjajo vneto kožno reakcijo in s tem olajšajo težave.

Neredko se poročajo tudi na črepih, ki jih nepravilno in palci odvržejo v morje. Kaj vse ne leži na morskem dnu: črepi, nje, zarjavele konzervne škatle, razbita plastika, kar vse predstavlja pravo past za naše bese noge. Zadnje čase je ob naših obalah vedno več bolj ali manj izkušenih podvodnih ribičev, vedno več je zato poskodb s harpunami, ki so lahko tudi zelo nevarne. Pri potapljanju v morske globine zlasti danes, ko so na razpolago različni dihalni aparati in splošna oprema, ki omogoča tudi potapljanje v večje globine, pa pretito potapljanje se druge nevarnosti. Pritisk vode, ki za vsakih 10 metrov naraste za eno atmosfero, ima lahko kvarne posledice za uho in ravnotežni apa-

rat v ušesu. Lahko pride do raztrganja bobničev in do krvavitv v srednje uho. Pri potapljanju, ki se spuščajo v še večje globine, se lahko pojavi tudi globinska narkoza, ki se kaže tudi glasnica z utopitvijo.

Posebna previdnost je potrebna pri skokih na glavo; zlasti v plitvo vodo, ker lahko pride do težkih poškodb lobanje in hrbtenice, zlasti v vratnem predelu, kar ima za posledico lahko smrt ali najtežjo invalidnost s popolno hromitvijo. Niso tako redke poškodbe, ki jih prizadenejo kopalec motorni čolni, ki vijugajo med kopali tik ob obali, pa čeprav so predpisi glede tega strogi.

Ne smemo pa pozabiti tudi na nevarnost utopitve. Utope se lahko tudi najbolj plačevali, bodisi zaradi nenadne slabosti ali zaradi preutrujenosti, toliko bolj pa neplačevali, ki jih je na žalost še vedno preveč med nami.

Naloga prve pomoči pri utopitvi je, da skušamo čim prej vzpostaviti dihanje in delovanje srca. Masiraj srce izvajamo indirektno preko prsnega koša, od med- tod netnega dihanja pa je naj- uspešnejša metoda usta na usta in austa na nos. Seveda je za to potrebno malo veje in znanja. Na srečo pa je danes med nami že veliko ljudi, ki so usposobljeni za tovrstno pomoč.

Se posebno pazite med plavanjem na otroke, pa čeprav niso več neplačevali. Otrok pogosto pre- ceni svoje moči in sposobnosti, zlasti če se skuša postaviti pred vrstniki. Pri tem pa mu lahko zmanjka moči in potone, ne da bi sploh took opazil, še posebno, ker se otroci tako radi potapljajo. Malega neplačevala pa raje ne puščajte brez zaščitenih rokavčkov ali obroča v bližini morja in t- mejte ga kljub temu vse čas na oči.

Uživajte torej v kopanju, ne po- zabite pa niti za hip na previd- nost.

Dr. RR.

RADIO VELEIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Poletni maraton — veliki priredbovalni balet
13.30 DNEVNIK
16.15 Imola: Kolesarstvo
17.00 Shirab, deček iz Bagdada risani film
17.40 Človek z Nila
18.10 Izžrebanje loterije
18.15 Nabožna oddaja
18.25 Posebna oddaja iz parlamenta
18.50 Bi pojedel piščka?
19.20 Mazinga <Z> — risani film
19.45 Almanah in Vremenske razmere

20.00 DNEVNIK

20.40 Tajni agent — TV film
Debelušni in simpatični Keef-fer, lastnik nekega nočnega lokala v nekem portugalskem mestu, ne skrbi le za potrebe svojega nočnega lokala, pač pa je tudi obveščeval-ec v mreži ameriške obveščevalne službe. Pod imenom Thunderbird zbira in posreduje Američanom podatke, seveda za časa druge svetovne vojne. Ko pa je skupaj z nekim drugim volnom, Bennyjem, prisel v Francijo, ga tu sprejme neka ženska, ki si je nade- lala ime Beaujolais in ki de- ljuje v francoskem odpor- niškem gibanju. In naloga vseh teh treh ameriških vo- hunov je uničiti neko po- membno nemško radarsko napravo. Keef-fer in Beaujo- lais dobro poznata nacistič- nega polkovnika Kleista. Ta je strasten ljubitelj umetno- sti in prav umetnine bodo Thunderbirdu omogočile u- ničiti radarsko napravo, ki preprečuje ameriški napre- dovanju.

21.55 Emile Zola ovverlo la co- scienza umana — 2. epizoda
22.50 Pesem za vase poletje
Ob koncu Dnevnika in Vre- menske razmere

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.15 Billy, lažnivec — TV film
17.00 Gili ultimi grandi cavalieri del mondo
Program za mladino
17.50 Rdeča rokavica — TV film
18.15 Izžrebanje loterije
18.20 DNEVNIK 2 —
Večerne športne vesti
18.40 Diciassette momenti di pri- mavera — zadnji del
Napoved vremena
19.45 DNEVNIK 2
20.40 Colpo di grazia alla sezione III — zadnji del
V drugem zaključnem nade- ljanju oddaje Colpo di grazia alla sezione III se nadaljuje razgaljanje zdrav- stvene službe v Italiji, seve- da je posredno s prikazovan- jem razmer v bolnišnici, v kateri se je zaposlil mladi zdravnik dr. Sergio Casati, ki je vse svoje ugotovitve zabeležil v romanu z istim naslovom. Na tretjem oddel- ku bolnišnice, kjer deluje mladi Casati, pridejo kaj kmalu na dan presenetljive stvari, ki so povezane pred- vsem z obnašanjem, z rav- nanjem zdravnikov, ki jim je kaj malo mar zdravst-veno stanje pacientov, pač pa jim je edino vodilo zaslužek. Oddelki, ki je nastal v fa- su, fašizmi, je eden izmed tipičnih oddelkov, v katerem samopašno delujejo zdravniki, ki so si pridobili preko političnih ali drugih zvez, popolno oblast, seve- da na škodo zdravstva na- sploh in pacientov posebej.

21.50 Primer Drabble — film

Zgodba govori o teroristič-

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila: Radjski mo- zaike: 8.10 Danes bomo govorili o... Literarni vložek, Glasbene spremljavalke, iz arhiva: 10. Glas- nert s posnetki na trakovih in ploščah: Popolnovredni razgledi: 11.30 Kulturne aktualnosti: Repor- taže iz naših krajev, Iz večernih oddaj, Kratak skeč: 13.20 Poštni predal: Glasba po željah: Popol- danski program: 14.10 Sobotno srečanje: vodi Marija Offizia: 14.30 Otroški kotiček: 16.00 Por- treti: 16.15 Zimzelene melodije: Razširjeni obzornik: 17.10 Poslu- šali boste, Letošnja revija »Pri- morska pojes: 18.00 »Gorica se pripravlja na obisk Marije Te- rezije, radjska igra.

KOPER

(Italijanski program)
7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila: 7.00 Glas- ba za dobro jutro: 9.32 Luciano- vi dopisniki: 10.00 Z nami je... 10.45 Mozaik, glasba in nasveti: 11.00 Vsi jih poslušajo: 11.45 Fe- stivalbar: 11.32 Kim, svet mladini: 12.05 Glasba po željah: 14.33 Sre- čanje z... Lucio Scherer in Ami- no Dudine: 16.00 Veliki orkestri lahke glasbe: 17.00 Prah zvezd: 17.32 - 19.30 Glasbeni vikend: 17.55 Pismo iz...

KOPER

(Slovenski program)
7.30, 8.25, 14.30, 15.30 Poročila: 7.00 Glasba za dobro jutro: 7.05 Jutrarnji kolektor: 7.37 Kinospored: 8.15 Najava sporeda: 14.00 Na- java sporeda, pregled dogodkov: 14.05 Med rojaki v zamejstvu: 14.40 Zapoimo in zaigramo — spored domačih vti in nepevov: 15.00 Moja generacija: 15.37 Glas- beni notes: 16.00 Dogodki in od- mevi: 16.30 Glasba po željah: 17.00 Sobotni pikniki: 17.15 Jugo- ton: 17.30 Primorski dnevnik.

nih zapletih v Severni Irski. Račun teh spletk mora pla- čati agent vojske službe John Tarrant, kateremu u- grabijo sina in zahtevajo za odškodnino diamante. Mi- steriozni Drabble, ki vodi pogajanja, je brez vesti, še hujiš kot njegovi tovarši. In Tarrant se mora zavzeti do skrajnih meja, kajti su- mijo ga, da je on osrednja oseba vsega terorističnega dogajanja v Severni Irski. Ob koncu DNEVNIK 2 —
Zadnje vesti

Tretji kanal

15.00 Ortese: Hokej na ledu
19.00 DNEVNIK 3
19.20 Programi tedna
19.50 Vsi na oder
20.40 Peppino Girella 5. del TV priredbe
21.35 Ortese: Hokej na ledu
23.35 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljano

16.55 POROČILA
17.00 Neustrašni D'Artagnan mladinski film
V filmski zgodovini je bi- lo že nekoliko bolj ali manj uspešnih ekranizacij Dumaso- vega romana Trije muške- tirji. Pustolovščine neustra- nega D'Artagnana in treh mušketirjev v kraljičin službi proti spletkarskemu kardinalu Richelieuju so namreč tako dinamične, »filmske«, da predstavljajo vedno znova izvir številnih filmskih avtorjev in pro- ducentov — po navadi a- meriškim, ker predstavljajo zgodba sama garancijo, da se bodo vložena sredstva us- pešno obrestovala.

Tokrat bomo gledali risan- ko, ki jo je ustvaril eden najpomembnejših ustvarjal- cev animiranih filmov — John Halas. Njegovo ime je zapisano v vseh filmskih enciklopedijah zaradi risan- ki se merijo po svoji izvir- ni moči in zabavnih domi- slah z najboljimi risanka- mi zagrebške šole.

18.10 Naš kraj: Doslavec
18.25 Nogomet:
Velež - Crvena zvezda

20.10 Zlata pica
21.15 Risanka
20.25 Zrno do zrna
20.30 TV DNEVNIK
20.55 Vreme

21.00 Apac — ameriški film
Gre za western, ki je ne- kako nadaljevanje Geroni- ma in ki je bolj dostojan- stven kot napet. Zgodba se začneja potem, ko so Gero- nima ubili, obkolili Apaca, a eden izmed poglavarjev se izmuzne. Vendar pa ne- bo nadaljeval z bitko, tem- več se poskuša ustaliti in najti premirje, z belci... Western se odlikuje z odli- čno igro, predvsem Burta Lancasterja, pa tudi sicer je dovolj resno in problema- tično zastavljen.

22.30 Dubrovniški nokturno —

NOGOMET

SINOČI V GRADEŽU

TRIESTINA POVSEM ENAKOVREDNA ŠPANSKEMU PRVOLIGAŠU SEVILLI

Edini zadetek so Španci dosegli le pet minut pred koncem srečanja

Triestina — Sevilla 0:1
 TRIESTINA (prvi polčas): Barilini, Costantini, Margazzi, Miti, Mascheroni, Dirisio, De Falco, Strucl, Drolini, Doto, Ascagni.
 SEVILLA (drugi polčas): Curro, Rivas, Alvarez, Petino, Magdale, Juan Carlos, Paolo Cesar, Gola, Montero.
 TRIESTINA (drugi polčas): Torresin, Costantini, Marazzi, Saporio, Rossi, Brugnolo, Gregori, Me-mo, Mariani, Miti.
 STRELEC: v 40. min. d.p. Juan Carlos.

V okviru predprvenstvenih priprave sta se na nogometnem igrišču v Gradežu pomerili enajsterici Triestine in Seville. Za Tržačane je bil to prvi resnejši preizkus, zato je na tekmo vladalo med navijači tržaške ekipe veliko zanimanja. Navijači Triestine so se vrtili domov zadovoljni z igro svoje ekipe, saj je Triestina pokazala že dobro stopnjo pripravljenosti in se je skozi vsa tekmo enakovredno borila z nasprotnikom. Resnici na ljubo je treba reči, da je sevillsko moštvo še na začetku priprave in še daleč od zadovoljive forme, predvsem od kondicijske. Španci so prikazali odlično osebno tehniko, še posebno pri obeh tujcih. Brazilski igralec Petino in Paolo Cesar sta sicer pokazala kar znata, vendar sta bila zelo osamljena in so bile njune akcije večkrat na ravni eksibicije. Med drugimi španskimi igralci bi omenili desno krilo Magdale, ki je večkrat ogrozil z nevarnimi strelci tržaškega vratarja, na sredini igrišča pa se je večkrat izkazal strelec edinega gola J. Carlos.

Pri Triestini so se posebno izkazali novi igralci Drolini, Doto, De Falco in Ascagni. Najboljše je bil gotovo Drolini, ki je pokazal zavidljivo kondicijsko pripravo in je bil stalno trn v peti španske obrambe. Tekma se je odvijala predvsem na sredini igrišča in vratarja sta imela razmeroma malo dela. V prvem polčasu je imela Sevilla nekaj priložnosti.
 V drugem polčasu pa so Tržačani z Marianjem in z Lenarduzijem zamudili stodoletno priložnost za zadetek. Ko je vse kazalo, da se bo tekma zaključila z neodločenim izidom, je Juan Carlos v osmi minuti iz bližine premagal nekaj tržaškega vratarja Torresina.
 Po tekmi je trener Triestine Bufonli izrazil svoje zadovoljstvo nad igro svojih igralcev.

JUTRI V GORICI
Pro Gorizia-Triestina
 Vsi nogometnega srečanja med Pro Gorizijo in Catanzarom, ki je bilo v četrti zvečer na Rojcah, so se živi pri goriških ljubiteljih nogometa, ko je na vrsti že drugo srečanje, ki bo pritegnilo njihovo pozornost.

Jutri zvečer bo namreč na nogometnem stadionu na Rojcah predstojala Pro Gorizija nastopila enajsterica Triestine, ki nastopa v C-1 ligi. Srečanje ima prijateljski značaj in sodi med polne priprave obeh ekip na uradno prvenstvo, ki se bodo pričela v septembru. Srečanje med tema deželjskima ekipama je precej značilnost. V derbju, saj je ravno na tem področju zgodovina precej bogata in vsako med-

KOLESTARSTVO
NA DIRKI PO ZAHODNI NEMČIJI

Po včerajšnji predzadnji etapi Contini še utrdil svoje vodstvo

5. etapo je osvojil Belgijec Van Den Brande - Danes dve poletaji

AALLEN — Belgijec Jean Filip Van Den Brande je osvojil 211 km dolgo peto etapo mednarodne kolesarske dirke po Zahodni Nemčiji, od Konstanze do Aalena. Tudi včeraj so tekmovalci prispeli na cilj do petega mesta posamič, nato pa je privzela na belo črto večja skupina kolesarjev.
 Včerajšnja proga je bila dokaj težavna, vožnja sama pa borbena in tudi padcev ni manjkalo. Do odločilnega dogodka je prišlo, ko je pobegnila skupina petih kolesarjev. Ta skupina pa se je nekaj km pred ciljem razdrobila.
 Italijan Silvano Contini je brez večjih težav ohranil svoje vodstvo na skupni lestvici in ga celo utrdil. Lestvica včerajšnje etape je bila taka:

1. Van Den Brande (Bel.)	5:18'
2. Demierre (Švi.)	5'
3. Verstraeten (Bel.)	18'
4. Ruperez (Sp.)	23'
5. Ruperez (Sp.)	31'

SKUPNA LESTVICA

1. Contini (It.)	29:51:48'
2. De Rooy (Niz.)	15'
3. Fernandez (Sp.)	15'
4. Thaler (ZRN)	17'
5. Prim (Švi.)	33'

Danes na dirki za »Pokal Placis«
 Proti nasprotnikom
 in hudi vročini

IMOLA — 84 kolesarjev je pripeljal včeraj uradni komisiji plombari svojih kolesa, s katerimi bodo danes tekmovali na 245,234 km dolgi progi za »Pokal Placis«. Tekmovalci bodo vozili na krožni progi, katero bodo morali prevoziti 16-krat. 111 km proge bo v vzponu, približno 90 nizdol, samo 45 km pa bo ravninskih.
 Dirka bo še posebno pomembna, ker sodi med indikativne nastope

padla s strani celotnega vodstva goriške ekipe, zlasti pa novega trenerja De Sistiya, v prihodnjih dneh, ko bo Mayfield v igro pokazal svoje resne sposobnosti. Govori se tudi, da bo v Gorici na preizkušnji prišel tudi Gus Gerard, toda za sedaj go so predvidevane ugodnejše za temnopoltega »Billija«.

Navijači goriškega košarkarskega kluba Tai Gin-seng dan za dnem sledijo novicam lokalnega časopisa o kupoprodajnih pogodbah med različnimi klubi, ki neposredno zadevajo tudi domačo ekipo. Sedaj je v glavni domaći igralce, je za nameranje v celoti osredotočeno na drugarje tujca pri goriški peterki.
 V Gorici je te dni dospel William (Bill) Mayfield, ki je lanih leto nastopal pri profesionalni ekipi Golden State Warriors iz Chicaga. Mayfield je star 24 let, visok 2,01 m in lahko na igrišču igra centrom, kot tudi krilo. Po vseh predvidevanjih, oziroma govoricah, ki krojijo po Gorici, bi moral prav »Bill« prevzeti mesto R. Pondexterja, ki si je po treh letih uspešnega nastopa v goriškem klubu pridobil precej simpatij s strani domače publike. Prav gotovo pa bo končna odločitev o sprejemu novega tujca

TOTIP

1. — prvi	1 X 2
2. — drugi	X 2 2
3. — prvi	1 2
4. — drugi	2 1
5. — prvi	1 X
6. — drugi	1 X
7. — prvi	2 X 2
8. — drugi	1 X 2
9. — prvi	1 X
10. — drugi	X 2
11. — prvi	1 X
12. — drugi	2 X

Kras bo tudi letos nastopal v 2. amaterski ligi in upa, da se bo izognil borbi za obstanek. Na našem posnetku srečanje med Krasom in Jarjo

VESLANJE

NA SP ZA MLADINCE

USPEH ITALIJE IN JUGOSLAVIJE

Danes bo na sporedu mali finale

PANCAREVO. — Na svetovnem mladinskem veslaškem prvenstvu v Pancarevu v Bolgariji, se je od štirih italijanskih posadk, ki so prišle do polfinala, uvrstila v finale le ena. Finalist je namreč postal le četverec »s«, katerega sestavljajo Maesano, Zilli, Torta, Carando in krmar Greco. Ta posadka se ni le uvrstila v finale, ampak je v svojem polfinalu celo zmagala, z drugim najboljšim časom kategorije. Najboljši čas je dosegla sovjetska posadka v drugem polfinalu.

Vrstni red prvega polfinala pa je bil tak:

1. Italija	4:54''70
2. NDR	4:55''80
3. Bolgarija	4:57''20
4. Madžarska	4:57''80
5. Grčija	5:06''30
6. Švica	5:11''12

Čas zmagovite sovjetske posadke v drugem polfinalu pa je bil 4:53''80.

Ostale tri italijanske posadke (dvojni dvojec, dvojni četverec in osmerec) so izpadle za las, saj so se vse tri uvrstile na četrto mesto, medtem ko so v finale napredovale le dve trije izločeni italijanski čolni bodo (skupno z ženskimi posadkami v dvojnem dvojeu in dvojnem četvercu) nastopili danes v malem finalu.

Izvrstno je včeraj vozila tudi Jugoslavija v četvercu »brez«, kjer je tudi v svoji skupini zmagala.

Vrstni red je bil tak:

1. Jugoslavija	4:46''34
2. ZRN	4:48''33
3. Francija	4:49''78

V prvi skupini te kategorije je hitreje od Jugoslovancev vozila le vzhodnonemška posadka, ki je za beležila čas 4:45''32.

VODNO SMUČANJE

SAMBUCA. — Na evropskem mladinskem prvenstvu v smučanju na vodi dosegajo trenutno največ uspehov Sovjeti. V kvalifikacijah slalomu je sicer dosegel najboljši uspeh šved Kjelander, Italijan Russo, ki je bil drugi, pa je presegel vsa, tudi najbolj optimistična pričakovanja, toda v ostalih nastopih je prevladoval evropski veter. V ženskem slalomu je bila najboljša So-

pred tremi tedni so rolikarji Smučarskega kluba Devin po kratkem premoru ponovno začeli s treninji, da se primerno pripravijo na tekmovalno, veljavno za državno prvenstvo, ki bo v organizaciji našega kluba, 13. septembra t.l. na progi Sesljan - Sempolaj.

Pred štirinajstimi dnevi so se rolikarji odzvali vabilu smučarskega kluba iz Mester ter se udeležili v tem mestu prijateljskega srečanja na rokah. Tekmovanje, paralelni slalom je lepo uspel, saj so se ga udeležili vsi najboljši rolikarji treh Benečij. Naši fanje so se kljub po-

letni formi) dobro odrezali, saj so v vseh kategorijah, v katerih so nastopali, dobro uspeli.

Danes se bodo ponovno pomerili s svojimi vrstniki v Asiagu, kamor jih je povabilo tamkajšnje društvo. Z društvom iz Asiaga ima Devin odlične odnose. Rezultati na teh tekmovanjih niso glavni cilj, če izvažamo priprave na prvenstvo, ki ga bo Devin organiziral v mesecu septembru pod pokroviteljstvom ZS SFI in tako na dostojen način praznovati 10-letnico združenja.

S. F.

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

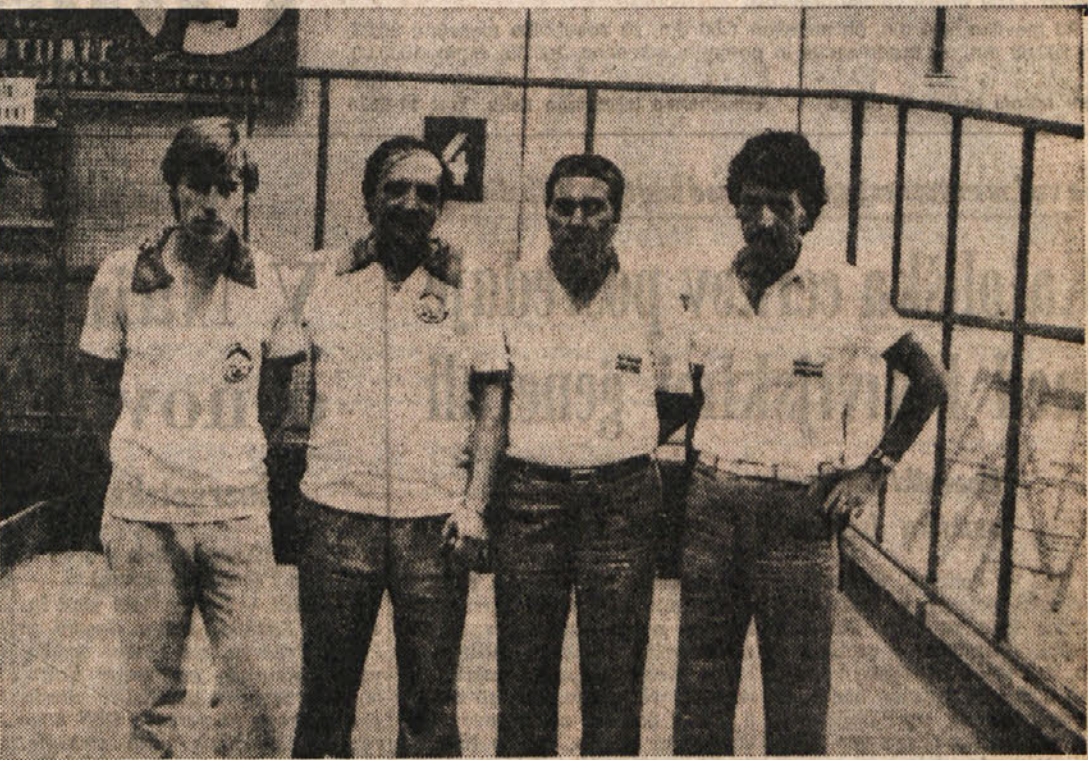
openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

Na proških balinarskih stezah smo včeraj lahko videli enega najboljših igralcev, pravega mojstra v balinanju, Italijana Granaglia. Na našem posnetku (od leve proti desni) Rauber in Maglica (Opčine) ter Granaglia in Selva (Tutobocce Ronke)

Openski par nepričakovano na 2. mestu za večkratnima svetovnima prvakoma

Maglica in Rauber sta se tudi v finalu dobro upirala Granagli in Selvi

V novem sportskem centru pristanških delavcev na Proseku je bil včeraj mednarodni balinarski turnir, ki se ga je udeležilo 15 parov balinarjev. Nastopala so društva s Tržaškega, iz Ljubljane in iz Ronke. Naj takoj povemo, da sta na turnirju nastopila tudi Granaglia in Selva (Tutobocce Ronke), večkratna svetovna prvaka v balinanju.

Tekmovanje se je začelo že zjutraj, ko je bila na sporedu osmina finala. Povedali bi že, da je včeraj tekmovalo 15 parov, ker se balinarji iz Umaga niso mogli odzvati vabilu, tako da so bili Ljubljanci edini jugoslovanski predstavniki na turnirju. V polfinalu so se uvrstili Tutobocce iz Ronke, Neven iz Trsta, Ljubljana in balinarski klub Opčine. V polfinalnem

delu sta Granaglia in Selva premagala Andreassia in Busletto (Neven). Opčine Maglica in Rauber pa Gombača in Rosmana iz Ljubljane. »Nedvomno pozitivno. Maglica in Rauber sta mene in Selvo večkrat spravila v težave, čeprav sta bila v začetku morda nekoliko negotova. Posebej bi omenil Rauberja, ki je kljub mladosti zelo dober in točen igralec. Glede Ljubljancev bi lahko rekli, da ne predstavljata zame nobene novosti, saj sem ju že spoznal na številnih tekmovanjih za svetovno prvenstvo.«

Osmine finala
 Portuali A - Umag n.o.; E.A.P. Trst - Neven Trst 1:11; Tutobocce A - Eljo Trst 1:11; Nevio Trst - Istria Trst 1:16; Portuali B - Ronchi 1:10; Ljubljana - Comitop P. Trst - 11:8; Balinarski klub Opčine - Triestina 11:8; Tutobocce B - Poste Trst 11:5.

Četrfinale
 Portuali A - Neven 6:11; Tutobocce A - Nevio 11:1; Ljubljana - Portuali B 11:8; Opčine - Tutobocce B 11:6.

Polfinale
 Tutobocce (Granaglia in Selva) - Neven (Andreassi in Busletto) 13:2; Opčine (Maglica in Rauber) - Ljubljana (Gombač in Rosman) 13:5.

Finala
 Tutobocce (Granaglia in Selva) - Opčine (Maglica in Rauber) 13:7; VRSTNI RED:

1. Tutobocce Ronke A
2. Balinarski klub Opčine
3. Balinarski klub Ljubljana
4. Neven Trst
5. Portuali B
6. Tutobocce B
7. Portuali A
8. Nevio Trst

IGOR CANCELANI

Trenerji Sašku Korenu in družini izreka iskreno sožalje ob izgubi drage stare mame odbojarske sekcije SZ Bor.

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

openskimi parom, še prej pa ste lah-

Še vedno nevarnost spopada med hunto in VIII. divizijo

Katoliška cerkev posreduje med bolivijskimi generali

Uporniki zahtevajo, naj novega predsednika izvolijo vsi vojaški vrhovi

LA PAZ — Politični, družbeni in gospodarski položaj v Boliviji je še vedno zelo zapleten. Nasproti si stojita, dobesedno z orožjem v rokah, dve struji bolivijske vojske: na eni strani je vojaška hunta, ki se je sicer znebila neprijateljstva, če ne celo osvobodila, kar je Garza Merz, vendar hoče v bistvu na daljši politiki trde roke, ki jo je on uvedel v bolivijsko politično življenje potem ko je zrušil oblast zakonito izvoljene predsednice Lidie Gueiler, na drugi strani pa sta gen. Natusch Busch in Lucio Arias, ki iz Santa Cruz vodita ob podpori močne VIII. divizije boj za vsaj delen prejem bolivijske notranje politike v smeri demokratizacije. Reklji smo delo, ker ne grt pozabiti, da je tudi Natusch Busch izvehan pušč, ki je pred dvema letoma strmoljavil vlado, čeprav je ostal na oblasti samo 17 dni.

Predvčeršnjim sta baje uporniška generala in Santa Cruz ukazala civilnemu prebivalstvu, naj se ponovi zadržuje doma, ker se baje približuje mestu kolona 1200 moč zvestih hunti. Ta pa je menda ukazala, naj se kolona ustavi. To naj bi dokazovalo, da je nevarnost spopadov med vojaškimi nasprotoma taboroma še vedno prisotna. K začasnim pomiritev najbrž v tem trenutku največ prispeva katoliška cerkev, in sicer z dvema osebnostmi: z apostolskim nuncijem v La Paz msgr. Alfom Rapisardijem in pomočnim škofom v La Paz msgr. Gennaro Pratto. V spremstvu polk. Faustina Rica Tora, vladnega pooblaščenca za verska vprašanja, naj bi cerkevna dostojanstvenika odpravila v Santa Cruz na pogajanja z uporniki.

Po zadnjih vestih naj bi bila hunta pripravljena, da sprejme zahtevo upornikov, naj vsi vrhovi bolivijske vojske izvolijo novega predsednika.

Srečanje Castro-Portillo

CIUDAD DE MEXICO — Kubanski predsednik Fidel Castro se bo danes sestal na mehiškem otoku Cozumel z mehiškim predsednikom Lopezom Portillo. Glavna tema njunih pogovorov bo bržkone ocena nedavnega pripravljane sestanka za oktobrski vrh 14 držav v razvoju in 8 industrijskih držav v Cancunu. Kuba se namreč ni udeležila pripravljane sestanka, ker so jo izrecno zahtevale ZDA.

Poleg konference Sever - Jug se bosta predsednika pogovarjala o dvostranskih odnosih med državama, ki so že leta izredno dobri. Bržkone se bosta dotaknila tudi preletih med Srednje Amerike predvsem krize v Salvadoru.

To je že tretje srečanje med Castrom in Portillo. Prvič sta se srečala na istem otoku pred dvema letoma, lani pa je Portillo obiskal Kubo.

Pogajanja za sklicanje izredne konference OPEC

CARACAS — Predlog o sklicanju izredne ministrske konference 13 držav izvoznice nafte včlanjenih v OPEC je bil glavna tema večeršnjih pogovorov med naftnim ministrom Venezuele Calderonom Bertijem in saudskim zunanjim ministrom princem Faisalom v Caracasu.

Ob koncu sestanka je šef saudske diplomacije izjavil častnikarjem, da se obe državi načelno strinjata za tako sklicanje, a predhodno je treba konference skrbno pripraviti in ji določiti jasne cilje. OPR-EC bi moral izkoristiti sedanje preobilje nafte na tržišču, da poljske skupno dolgoročno strategijo. Z drugimi besedami povedano, Saudska Arabija je pripravljena sestati z mizo z drugimi članicami OPEC, samo če bo to služilo za določitev enotne cene nafte, ki bi bila odvisna od stopnje inflacije v svetu.

Prikaz Rembrandtovih bakrorezov

(Nadaljevanje s 4. strani)

Čezceanskih državah tedaj na vrhu. Leta 1605 se je v mestu Leida rodil sin mlajšarja z imenom Gerritzon van Rijn, to se pravi poznější veliki umetnik Rembrandt. Mesto Leida je sicer bilo razmeroma majhno, vendar je bilo tedaj že sedež univerze, ki je bila ustanovljena leta 1575 in so njo tedaj pošiljale svoje otroke v: z premožnejše družine iz deželi. Ko je ladi Rembrandt končal študij latinščine, kot se je tedaj imenovali, se je vpisal tudi na to visoko šolo. Seveda ne smemo soditi tedanje univerze po današnjih merilih, saj so bile tedaj visoke šole praktično to, čemur danes pravimo srednje šole. Ko se je namreč Rembrandt vpisal na univerzo v Leido, je bil star komaj 14 let. Toda Rembrandt ni bilo dolgo obstanke na univerzi. Kmalu se je premislil in ustopil kot vajenec v slikarsko delavnico. Sli-

V ISKANJU ODGOVORA NA NARAŠČAJOČA NESKLADJA V SVETU

V Nairobiu se bo začela konferenca o novih in obnovljivih virih energije

Energetska kriza je samo posledica krivičnih mednarodnih gospodarskih odnosov

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

NAIROBI — Predsednik vlad Indije in Kanade, Indira Gandhi in Pierre Trudeau, sta učeraj dopotovala v kenjsko prestolnico Nairobi, kjer se bo v ponedeljek začela enajstodnevna konferenca OZN o novih in obnovljivih virih energije, prva te vrste nasploh. Z udeležbo nad 5.000 delegatov v vsega sveta. Konferenca naj bi spričo naraščajoče energetske krize v svetu poskušala potti za izkoriščanje novih virov energije v prihodnje. hkrati pa okrepi sodelovanje na tem področju med razvitimi in deželami v razvoju, kar ji daje tudi širo, politično razsežnost.

Po svoje simbolizaciji je, da konferenca udeležujeta premier Trudeau, gostitelj nedavnega vrha sedmi največjih industrijskih dežel Zahoda v Ottavi, ter predsednica indijske vlade Indira Gandhi, gostiteljice zadnje ministrske konference neuvrščenih v New Delhiju: to pomeni, da bo konferenca zrcalo razpoloženja svetovne javnosti za razreševanje najbolj žganih problemov sveta. Ravno energetska pro-

blemi so namreč najbolj razgalili vso krivičnost sedanje mednarodne gospodarske ureditve, v kateri porabijo, razvije dežele same 85 odstotkov celotne energije v svetu, v prvi vrsti »tradicionalne«, to je nafte, plina, premoga, medtem ko na polovico človeštva v deželah v razvoju odpade prav tolikšni odstotek porabe takšnih virov energije kot so drevo, ogelje, vprezna žirina in biomasa (rastlinski in živalski odpadki). To pa je tudi eden izmed vzrokov za naraščajoči prepad med razvitimi in nerazvitimi.

Danes bo odprtoval r Nairobi tu di generalni sekretar OZN, dr. Kurt Waldheim, ki bo navzoč pri otvoritvi konference in bo govoril takoj za gostiteljem, kenjskim predsednikom. Mojem ter za Indiro Gandhi. Jutri pa bosta dopotovala še premiera švedske Thorbjörn Fälldin ter Jamajke, Edward Seaga. Sicer pa se konference udeležujejo predvsem ministri posamičnih članic OZN, medtem ko jugoslovansko petčlansko delegacijo vodi član sveta republik in pokrajinski član skupščine Augustin Papić, ki bo nastopil v sredo. Jugoslavi-

ja se je aktivno vključila v pripravo na konferenco, zlasti v delu skupine 77, ki združuje predvsem neuvrščene dežele v razvoju. Cilji konference, ki jo je decembra 1978 predlagala generalna skupščina OZN, potrdila pa leto kasneje šest vrhunska konferenca neuvrščenih v Havani, so sicer ožje omejeni, saj ne bo govor o kakšnem globalnem energetskega dogovoru, ki bi obrzdal energetsko krizo v svetu. Konferenca se bo namreč posvetila le nekaterim novim in obnovljivim virom energije, v celoti štirinajstim, ki danes predstavljajo le kakih 15 odstotkov skupne porabe komercialnih in nekomercialnih primarnih energijskih virov, ne pa temeljnih, kot so nafta, premog, plin, atomsko energija itd. Konferenca naj bi na koncu sprejela program akcij, ki bi vsebovali finančiranje, izmenjavo informacij, raziskave, transfer tehnologije, šolanje kadrov in podobno. Vidiče sodelovanja na tem področju.

Med novimi in obnovljivimi viri energije, ki jih bo obravnavala konferenca, so: sončna energija, geotermalna, energija vetra, vodna sila, biološka masa, dreva in oglje, naftni skrilavci, oceanska energija (valovi), plimovanje in termalna energija (oceani), šota in vprezna žirina. Gre za velike, še neizkoriščene potencialne, ki jih skrivajo naš planet, saj je samo skrita geotermalna energija v zemeljskih notrih za 70.000-krat večja od sedanjih zalog premoga v svetu, medtem ko je količina sončnih žarkov, ki padajo na površje Zemlje, za 20.000-krat večja od celotne letne porabe energije v svetu.

Toda tudi ti energetski viri, ki odpadejo predvsem na dežele v razvoju, niso neizprni, kar zgovorno kaže primer dreva in oglja, ki jih danes uporabljata dve milijardi ljudi na kmetijskih območjih širom po svetu. Zaradi tolikšne porabe pa se prihaja do krčenja in izginjanja širnih gozdov in kot napovedujejo, bo čez dve desetletji potrebno voiskati 2,3 milijarde ljudi po svetu druge vrste energije, ker bodo do kraja porabili tako drevo kot oglje. To pa naj bi, po nekaterih računih, veljalo nad 200 milijard dolarjev.

V vsakem pogledu torej nairobijska konferenca ne bo samo energetska, temveč bolj razvoja in socialna, saj bo morala iskati odgovore na naraščajočo neskladja v svetu. Dežele v razvoju, združene predvsem v skupini 77, se zavzemajo za globalno, celovito in dolgoročno razreševanje problemov, povezanih z energijo, v okviru splošne boja za novo mednarodno ekonomsko ureditev. Industrijsko razvite dežele so bolj naklonjene kratkoročnim in nacionalno omeje-

nim načrtom ter zavračajo vsakršno globalno obravnavanje problema. Pri tem negativno deluje tudi dejstvo, da se je položaj na mednarodnem energetskega tržišču zadnje mesece, z umiritvijo cen nafte in z uvajanjem raznih varčevalnih ukrepov, precej stabiliziral, po treh letih naraščajočih troškov, ko se je bila tudi oblikovala ideja same konference. Zato je pričakovati, da bodo te spremene razmere vplivale na sam potek konference.

Vseeno va je pričakovati, da bo konferenca, med katero prirejajo tudi mednarodno razstavo o novih in obnovljivih virih energije ponovno izprijala, da energetska kriza ni rezultat pomanjkanja energetskih virov, temveč samo posledica krivičnih odnosov, na kar so se zlasti opozarjali neuvrščeni. Čeprav zainteresirani za uspeh konference, pa si bodo dežele v razvoju na njej prizadevale prepričati tudi to, da bi iskanje novih virov energije ne povečalo njihove tehnološke, gospodarske in s tem politične odvisnosti od razvitih dežel: prizadevali si bodo, skratka, za novi energetske red v svetu, prilagojen njihovim razvojnim zahtevam.

TIT DOBRŠEK

Nov načrt enačice panamskega prekopa

BOGOTA — Kolumbija spet preučuje možnost, da bi zgradila prekop, ki bi povezoval Atlantski ocean s Tihim v pokrajini reke Atrato v severo - zahodnem delu države. Načrt za prekop so pripravili nemški, japonski in ameriški tehniki. Po njihovem, naj bi bil novi prekop povsod na isti ravni in ne tak kot je panamski, ki deluje s sistemom zapornic.

Edina »napaka« tega načrta je v tem, da bi prekop stal približno 5 milijard dolarjev (več kot 5 tisoč milijard lir).

BOGOTA — Sedem oboroženih in zakrinkanih mož je včeraj ugrabil v vnuks kolumbijskega pravosodnega ministra Manriqueja. Za njegovo izpustitev zahtevajo sedaj 500 tisoč ameriških dolarjev.

Množične zastrupitve z metilnim alkoholom

NOVI DELHI — V indijski državi Madya Pradesh, kot piše delhijski dnevnik »The Indian express«, je prišlo do množičnih zastrupitev z ilegalno kupljenim alkoholom. Doselej je umrlo 25 ljudi. Ne izključuje možnosti, da bi se ugnelo število žrtev povečati, ker je v bolnicah še vedno 75 oseb v težkem zdravstvenem stanju.

Prejšnji mesec se je v državi Karnataka odigrala pravcata tragedija, ko je zaradi strupenega metilnega alkohola umrlo 330 ljudi.

Avtostoparka s puško sodelovala pri ropu

RIM — Mlado prikupno dekle je na rimski območju UL Tiburtina ustavila soferja nekega tovornjaka iz Toskane, ki je peljal v južno Italijo pošiljko usnenih jopičev vrednih čez 100 milijonov lir. 23-letni sofer Mario Latessa je ugodil dekletovi prošnji, toda je nekaj trenutkov pozneje se je bridko kešal. Dekle je imelo namreč skrit v katero mu je zagrozila, da bo streljala, če ne ustavi. Latessa ni preostalo nič drugega kot, da ji ugodi. Trenutek pozneje se je ob tovrnjaku ustavil avto s tremi dekletovimi pajdaji, ki so nepravilnega soferja opdeljali daleč proč od obljubljenih krajev in potem zginitili s plinom.

Strasten lov na loterijske listke

NEAPELJ — Na tisoče Neapeljčanov, povečni žensk, je že v zgodnjih jutranjih urah začelo oblegati prodajalne loterijske listkov. Po vsem mestu so vidne tudi po sto metrov dolge vrste strastnih lovcev na srečo, ki urejeno in potrpeljivo čakajo na nakup dragocinskih listkov. Gneča je nastala, kar je večina trafik zaprtih zaradi politične. Ponekod je prišlo tudi do prepiranja in prerivanja, zlasti zaradi pomanjkanja zadostnega števila listkov.

Reševanje »vojne vina«

RIM — »Vojna vina med Francijo in Italijo je bila osrednja tema včerajšnjega srečanja med ministrom za kmetijstvo Bartolomejem in njegovim kolegico Edit Cressan. Dolgoletni spor je dosegel svoj vrhunec, ko so francoske obsejne oblasti, s pretežno, da morajo preveriti kakovost uvoženega vina, dejansko preprečili vstop v sosednjo deželo »dragocene« tekočine. Ministrstvo za trgovino je že odposlalo na vse najbolj »vroče« mejne prehode svoje funkcionarje z nalogo, da nadzorujejo pregled francoskih oblasti in ugotovijo morebitne nepravilnosti in kršitve mednarodnega sporazuma EGS o svobodnem kroženju blaga. Ne glede na iranske ukrepe pa se je izvoz italijanskega vina v Francijo letos povečal na 6,3 milijona hektolitrov (lani 4,1), kar pa le delno krije stroške za uvoz francoskih kmetijskih pridelkov.

Na sliki (telefoto AP): srečanje med Bartolomejem in Cressanovo.

GOSPODARSKO PISMO IZ SLOVENIJE

Redukcije elektrike v poletnih mesecih

Sliši se skorajda neverjetno. V poletnih mesecih, ko je poraba elektrike energije na splošno precej manjša kot v zimskih, morajo v Jugoslaviji zaradi pomanjkanja te energije omejevati porabo. Ne sicer v vseh republikah in tudi ne povsod enako, pa vendar le. Za sedaj so najmočnejše omejili porabo v Makedoniji, ker so uvedli tako imenovano drugo stopnjo redukcije električne energije, kar pomeni, da ima prednost pri dobavi električne energije industrija, vsi ostali pa morajo močno varčevati (sicer jih odklopilo iz električnega omrežja), ne smejo osvetljevati trgovskih izložb, javna razsvetljava je tudi precej zmanjšana, kar vključijo za nekaj ur le vsako drugo luč in podobno. Nekoliko manj težav je v Crni gori, kjer so uvedli prvo stopnjo redukcij, vendar predvidevajo, da bodo moralu kmalu izključiti nekaj industrijskih obratov. V Srbiji pozivajo ljudi in tovarne na skrajno varčevanje, sicer bodo prisiljeni z redukcijami omejiti porabo. Na Hrvaškem trdijo, da bodo kolikor toliko rdnjo preiskovali uporabnike z elektriko, ne energijo le do 15, avgusta, nato pa bodo prisiljeni uvesti varčevalne ukrepe. Precej bolj pa je v Bosni in Hercegovini, kjer redukcije še ne grozijo. Bosna in Hercegovina ima do sedaj zgrajeno najmočnejšo mrežo električnih central, kar ima tudi energetski potencial zelo velik. Tudi v Sloveniji je preskrba z električno energijo povsem normalna, ker vse električne centrale v glavnem delajo normalno.

Bralcu se seveda takoj vsili vprašanje, kako bo s preskrbo v zimskih mesecih, če so že sedaj tolikšne težave. Lahko nas reši le blaga in deževna zima, je takšnemu vprašanju zapisal znan beograjski komentator. Presenetljivo, vendarle res: jugoslovansko elektrogospodarstvo je letos odvisno bolj od tega, kakšno bo vreme, kot pa od tistega, kar bi lahko samo storilo. Vendar je za to odvisnost precej krivo samo, pa tudi tisti, ki s cenami električne energije krojijo njegovo usodo in tiste, ki jim dajo denar in odločajo, kje in kdaj bomo zgradili kakšno elektrarno. Jugoslovansko elektrogospodarstvo pada že skoraj dve desetletji v nekatere ključne krize oziroma v obdobja, ko pri preskrbi z električno energijo ne gre več drugače kot s pomočjo redukcij. Take znane težave so bile pri preskrbi z električno energijo leta 1968 v precejšnjem delu države. Pol desetletja kasneje — leta 1973 in 1974 — so spet nastopile težave, ki jih je zlasti občutila Slovenija, pa tudi Hrvaška. Takrat je v Sloveniji prihajalo celo do nekajdnevne redukcije na posameznih območjih. Leta 1977 in 1978 so se te težave ponavljale zlasti v južnem delu Jugoslavije, in to v dve leti za tem so imeli hude težave v Srbiji (najbližje celo znanega humorista, ki je na TV-ljudi opozarjal, naj varčujejo vse od gorečih ljudi). Težave so bile lani, ko je elektronergetski sistem zaradi pretirane porabe povsem razpadel v vsej Jugoslaviji in je bila škoda zaradi tega precejšnja. Letos se ponavljajo težave že poleti...

Ni treba biti posebno moder, da ne bi našli odgovora, zakaj težave pri preskrbi električne energije. Preprosto: električne energije naredijo v Jugoslaviji pre malo. Zaradi premanjšanih proizvodnih kapacitet si v elektrarnah skorajda ne morejo odahnil. Termoelektrarne delajo neprestano. Vsaka vsaj pet tisoč ur na leto, kar je po nekaterih podatkih celo za 1500 ur več kot povprečno po svetu. Časa za njuna vzdrževanja dela in popravila ni. Zaradi tega se toplotne elektrarne najčestej pokvarijo prav takrat, ko je poraba najbolj velika in so elektrarne najbolj obremenjene. To se je zgodilo tudi v teh poletnih mesecih. V nekaterih termoelektrarnah so morali začeti z nujnimi popravili (in so to napravili že vnaprej), tako da je izpadlo 1300 megavatov elektrarne moči, kot za nalas, pa je prišlo do okvar še v nekaterih drugih elektrarnah, ki so zaradi tega morale ugasiiti peč. Istočasno je vodostaj na rekah zelo nizek, tako da vodne elektrarne ne morejo narediti toliko elektrike kot so jo lani v tem času. V zbiralnih jezerih je namreč za proizvodnjo 150 milijonov kilovatih ur manj vode kot lani ob tem času. Ob tem se je zaradi nekatereh še ne pojasnenih vzrokov, tako si upajo trdit nekateri energetiki, prejšnji mesec poraba električne energije povečala za več kot desetino od tiste, ki so jo poznali tega meseca lani. Zdi pa se, da je poraba toliko večja predvsem zaradi močno povečane gospodarske aktivnosti v tem mesecu oziroma precej slabotne v lanskem.

Vse to so zunanji okviri zdajšnjih težav v elektriki. Bistvo težav je seveda drugo. V Jugoslaviji prepočasno gradijo nove elektrarne, ki bi morale biti kos rastoči porabi te energije. Pravzaprav ni težava v tem, da ne bi zapeli načrtovani, koliko se bo poraba električne energije povečala v posameznih letih. Narobe: napovedi o rasti porabe so celo presenetljivo točne. Tudi načrt gradnje novih elektrarn se ujema s to rastočo porabo. Toda elektrarne ne zgradijo do takrat, kot je predvideno.

Po vseh napovedih bi namreč moralo biti v tih dneh v obratovanju že precej novih elektrarn, katerih skupna moč bi bila celo 2000 megavatov in ki bi lahko naredile 17 milijard kilovatih ur električne energije. To da te elektrarne še niso dokončane, v minulnem srednjeročnem obdobju (od leta 1976-1980) bi moral namreč zgraditi 7 elektrarn, pa lani v tem času še nobena pomembnejša ni začela, s proizvodnjo električne energije. Nato so se sicer turbine zavrtle v nekaterih manjših, na elektriko iz vseh večjih elektrarn pa porabniki še sedaj čakajo. Napoved, da baka takih elektrarn vendarle začel z normalno proizvodnjo že jeseni, je razveseljujoča, če se seveda ne bo zavleklo tako kot pri krški nuklearni, ko je bilo zagotovljeno, da bo začela z redno proizvodnjo že lani, sedaj pa nekateri trdijo, da je v pripravi, če bo atomsko energija začela vrteti generatorje proti koncu letošnjega leta, čeprav trditve, da bo jedrska elektrarna nared že v začetku jeseni, se ni niti neliče preklicala.

Če bi vse te elektrarne, ki jih dokončujejo, res že letos začele napajati električno omrežje, potem bi bila nevarnost za redukcijo v zimskem času izjemno zmanjšana. Toda tega očitno ne zmanjšajo niti pri jugoslovanskem združenju elektrogospodarstev. Drugače se sicer v tem združenju ne bi dogovarjali, da je treba natančno preučiti, zakaj prihaja do tolikšnih zamud pri gradnji, kaj je treba storiti. Vse to je precej nerazumljivo, kajti če kdo, bi prav to združenje, moralo natančno vedeti, zakaj in kje se zatika in bi seveda že moralo ukrepati. Res pa je, da znajo graditelji in investitorji najti za celo slikanico najrazličnejši izgovorov, zaradi katerih prihaja do zamud. Največ je seveda takšnih izgovorov, ki se nanašajo na objektivne težave. Zato ni čudno, če celo najvidnejši energetiki, kot npr. direktor jugoslovanske skupnosti elektrogospodarstev, bolj verjame v vreme, torej v blago in deževno zimo, kot pa v nove elektrarne.

Zakaj prihaja do tolikšnih zamud, je sicer težko ugotoviti. Toda visoko pri vrhu teh vzrokov je dejstvo, da gradijo elektrarne nekako s skupnim denarjem. Če na električne energije namreč ni ekonomska in s prodajo ne zaslužijo toliko, da bi lahko s tem denarjem gradili nove elektrarne. Denar za to se zbira po drugih poteh — z raznimi prispevki, s samopopravnim združenjem denarja, z namenskim zbiranjem, z ugodnimi posojili... Investitor je torej odvisen od drugega denarja, ne svojega. Zato tega denarja tudi ne obrača dovolj gospodarno. Naredi se zato manj in kasneje. Nekaterim republikam se tak sistem ne zdi dober in iščejo nove rešitve, ki si počasi ustvarjajo pot, čeprav nihče ne pristi na to, da bi postalo elektrno gospodarstvo povsem samostojno, da bi torej toliko podražilo električno energijo, da bi s tem denarjem lahko spri gradilo nove elektrarne. Če bi namreč pristali na takšno ekonomsko samostojnost, bi se električna energija preveč podražila, kar pa bi škodilo konkurenčni sposobnosti o statega gospodarstva.

Zato že tudi tvegamo napoved, da tudi program gradenj do leta 1985 ne bo uresničen ali pa da bo uresničen le 60 odstotno, kot zdaj ugotavljamo za prejšnji pet let. Ko so namreč lani na koncu leta delegati v Zvezni skupščini sprejemali plan družbenega razvoja Jugoslavije do leta 1985, zaradi nepopolnega soglasja niso sprejeli tudi energetske bilance za naslednjih pet let. Nekateri so namreč trdili, da brez elektrarn na mazut do leta 1985 ne bo mogoče shajati, drugi pa so zahtevali, da je treba mazut kot pojnosko gorivo za elektrarne enostavno prepovedati. Šele sedaj je zvezna vlada očitno toliko zbližala stališča, da bodo o energetski bilanci v zvezni skupščini že lahko razpravljali ob koncu septembra. Bilanca torej prihaja z zamudo, z zamudo bodo narejeni tudi načrti za gradnjo in ker tudi operativnih stvari (denar, lokacije, ponudbe, licitacije, iskanje izvajalcev...) ni mogoče pospešiti, kot bi se komu zljubilo, bo spet nastopil (komaj premagano) obdobje težav pri preskrbi z električno energijo.

Napoved ni optimistična, vendar pri tej napovedi pisec ni osamljen. Podobno napovedujejo in opozarjajo v Jugoslaviji številni izvedenci za energetiko, kar vendarle daje — precej optimizma.

JOŽE PETROVČIČ